

Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 2005:23

Sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelu

Opas hälytysohjeen laatimiseksi

ISSN 1236-116X

ISBN 952-00-1850-6 (nid.)

ISBN 952-00-1851-4 (PDF)

Taitto: AT-Julkaisutoimisto Oy

Paino: Yliopistopaino, Helsinki 2005

Tiivistelmä

*Sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelu; Opas hälytysohjeen laatimiseksi.
Helsinki 2005. 56 s. Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita;
ISSN 1236-116X; 2005:23. ISBN 952-00-1850-6 (nid.),
ISBN 952-00-1851-4 (PDF)*

Uudistuneen hätäkeskustoiminnan tarkoituksena on turvata hätäkeskuspalvelujen tuottaminen, saatavuus ja laatu tasapuolisesti maan eri osissa sekä tehostaa viranomaisten yhteistoimintaa. Hätäkeskusten tehtävänä on arvioida tehtävän kiireellisyys ja käytettävissä olevat voimavarat myös sosiaali- ja terveydenhuollon toimintavastuulle kuuluvissa tehtävissä. Kyse on sosiaali- ja terveydenhuollon tärkeiden perusarvojen, avun ja kiireellisen ensihoidon saatavuuden ohjaaminen sitä tarvitseville sekä käytössä olevien sopimusten mukaisten sairaankuljetus- ja ensihoitoresurssien tarkoituksenmukainen käyttö.

Sairaankuljetuksen ja laadukkaan ensihoidon oikealla ohjauksella ja tarkoituksenmukaisella käytöllä on suuri merkitys kiireellistä terveydenhuollon palvelua tarvitsevalle sekä koko alueen väestölle. Edellytyksenä on, että kunta/kunnat ovat järjestäneet alueensa sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelujen riittävän valmiuden kansanterveyslain sekä sairaankuljetusasetuksen edellyttämällä tavalla. Edellytyksenä myös on, että palvelujen ja valmiuden järjestäminen sekä ylläpito on toteutettu yhteistyössä alueen sairaanhoitopiirien sekä eri sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelujen tuottajien kanssa.

Tämä opas on tarkoitettu terveydenhuollon vastuuviranomaisille avuksi sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelujen saatavuuden sekä yhtenäisten ja käytössä olevien resurssien tarkoituksenmukaista käyttöä ohjaavien hälytysohjeiden laatimiseksi hätäkeskuksille. Opas on kolmiosainen. Ensimmäisessä osassa on kuvattu sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelua ohjaavaan lainsäädäntöön perustuen toiminnan järjestäminen ja valmiuden ylläpito sekä palvelujen laatuun liittyviä tekijöitä. Toisessa osassa kuvataan hätäkeskusuudistus, hätäkeskustoiminnan tarkoitus, tehtävät sekä terveydenhuoltoviranomaisten toimintavastuulle kuuluvien tehtävien kiireellisyysarviointi. Oppaan kolmannessa osassa on esitetty ne suositukset, mitä alueellisen sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelun hälytysohjeen hätäkeskukselle tulee sisältää.

Hälytysohjeen sisältösuositukset on tiivistetty seuraavien otsikoiden alle:

- Terveyskeskuksen ja sairaanhoitopiirin vastuuviranomaiset
- Toiminta- ja vastualueiden määrittely
- Sopimuksen mukaiset varavalmiusalueet
- Alueellisen sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelun tuottaja
- Viesti- ja hälytysyhteydet
- Terveyskeskusten ja sairaanhoitopiirin hyväksymät hoitovalmiusluokitukset
- Lääkäritason ensihoitovalmiuden käyttö- ja hälytysperiaatteet
- Hoitotason sairaankuljetus-/ensihoidoyksöiden hälytysrajoitteet kiireettömiin tehtäviin sekä hoitolaitossiirtoihin
- Hoitolaitossiirtojen erillisohjeistus
- Ensihoidon johtamisjärjestelyt
- Valmiustasojen ja resurssiohjauksen toimintaperiaatteet pitkäkestoisissa valmiustason lasku- ja resurssivajetilanteissa
- Muun viranomaisen johto- ja/tai toimintavastuulle kuuluvien tehtävien edellyttämä sairaankuljetus- ja ensihoitovalmius
- Erityiskulkuneuvojen hälytys- ja käyttöperiaatteet
- Vapaaehtoisen pelastuspalvelun hälyttäminen
- Hälytysohjeen sisältämät hälytysvasteet

Asiasanat: arviointi, ensihoito, hoito, hätäkeskukset, ohjeet, sairaankuljetus

Sammandrag

Sjuktransport- och akutvårdstjänster; Handbok för utarbetande av larminstruktioner (Sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelu; Opas hälytysohjeen laatimiseksi). Helsingfors 2005. 56 s. Social- och hälsovårdsministeriets handböcker; ISSN 1236-116X; 2005:23. ISBN 952-00-1850-6 (häftad), ISBN 952-00-1851-4 (PDF)

Syftet med den reformerade nödcentralverksamheten är att trygga produktion av, tillgång till och kvalitet av nödcentraltjänster jämnt i olika delar av landet samt effektivisera samverkan myndigheter emellan. Nödcentralernas uppgift är att uppskatta hur brådskande uppgiften är och vilka resurser som finns tillgängliga även när det gäller uppgifter inom ramen för social- och hälsovårdens verksamhetsansvar. Det är fråga om att styra viktiga grundvärden inom social- och hälsovården, dvs. tillgång till hjälp och brådskande akutvård för behövande, samt att ändamålsenligt använda sjuktransport- och akutvårdsresurser i enlighet med gällande avtal.

Rätt styrning och ändamålsenlig användning av sjuktransport och högklassig akutvård har stor betydelse för den som behöver brådskande hälso- och sjukvårdstjänster samt för befolkningen i hela området. Förutsättningen är att kommunen/kommunerna har ordnat tillräcklig beredskap för sjuktransport- och akutvårdstjänster inom sitt område på det sätt som förutsätts i folkhälsolagen och i förordningen om sjuktransport. En ytterligare förutsättning är att ordnande och underhåll av tjänster och beredskap har genomförts i samarbete med sjukvårdsdistrikten inom området samt olika producenter av sjuktransport- och akutvårdstjänster.

Denna handbok är avsedd som en hjälp för ansvariga myndigheter inom hälso- och sjukvården för utarbetande av larminstruktioner till nödcentralen vilka styr tillgången till sjuktransport- och akutvårdstjänster samt ändamålsenlig användning av tillgängliga resurser. Handboken består av tre delar. Den första delen beskriver ordnande av verksamhet, upprätthållande av beredskap och faktorer med anknytning till kvaliteten av tjänster på basis av lagstiftningen som styr sjuktransport- och akutvårdstjänster. I den andra delen beskrivs nödcentralreformen, syftet med nödcentralverksamheten, uppgifterna samt utvärderingen av ange-

lägenhetsgrad när det gäller uppgifter inom ramen för hälso- och sjukvårdsmyndigheternas verksamhetsansvar. I handbokens tredje del presenteras de rekommendationer som skall ingå i larminstruktionerna till nödcentralen för den regionala sjuktransport- och akutvårdsservicen.

Rekommendationer angående innehållet i larminstruktionerna har sammanfattats under rubrikerna nedan:

- Ansvariga myndigheter för hälsovårdscentralen och sjukvårdsdistriktet
- Definition av verksamhets- och ansvarsområden
- Områden med reservberedskap enligt avtal
- Regional producent av sjuktransport- och akutvårdstjänster
- Meddelande- och larmförbindelser
- Klassificeringar för vårdberedskap som har godkänts av hälsovårdscentralerna och sjukvårdsdistrikten
- Användnings- och larmprinciper för akutvårdsberedskap på läkarnivå
- Begränsningar när det gäller larm för sjuktransport-/akutvårdsenheter vid icke-brådskande uppgifter samt förflyttningar från vårdinrättningar
- Särskilda instruktioner för förflyttningar från vårdinrättningar
- Ledningsarrangemang för akutvård
- Verksamhetsprinciper för beredskapsnivåer och styrning av resurser vid långvariga situationer av nedgång i och brist på resurser i fråga om beredskapsnivå
- Sjuktransport- och akutvårdsberedskap som förutsätts av de uppgifter som ingår i annan myndighets lednings- och/eller verksamhetsansvar
- Principer för larm och användning av specialfordon
- Larmande av frivillig räddningstjänst
- Larmrespons enligt larmanvisningar

Nyckelord: akutvård, instruktioner, nödcentraler, sjuktransport, uppskattning, vård

Summary

Ambulance and emergency care services. A handbook for drawing up an alarm procedure. Helsinki 2005. 56pp. Handbooks of the Ministry of Social Affairs and Health, Finland; ISSN 1236-116X; 2005:23. ISBN 952-00-1850-6 (print), ISBN 952-00-1851-4 (PDF)

The purpose of the reformed emergency response centre operations is to ensure the provision, availability and quality of emergency response centre services equitably throughout the country, as well as to intensify the co-operation of the relevant authorities. The task of the centres is to evaluate the urgency of each request and the available resources also in regard to the duties falling within the responsibility of social and health care. It is question of securing important basic values in social and health care: securing the access to help and emergency care for those in need of it as well as an appropriate use of the ambulance and emergency care resources according to the existing agreements.

Adequate steering of ambulance service and quality emergency care and their appropriate use are of great importance for those in need of urgent health care as well as for the population in the entire area concerned. A precondition is that the local authorities have organised sufficient preparedness for ambulance and emergency care services in their area as laid down in the Primary Health Care Act and the Ambulance Service Decree. Another precondition is that the organisation and maintenance of the services is realised in co-operation with the hospital districts in the region and the different ambulance and emergency care service providers.

This handbook is designed to assist the responsible health care authorities in drawing up an alarm procedure for emergency response centres guiding the availability of emergency care services as well as a uniform and appropriate use of the available resources. The handbook is divided into three parts. The first part describes the organisation of the operations and maintenance of preparedness based on the relevant legislation as well as factors related to quality. The second part deals with the reform of the emergency response centre system, purpose of the operations, duties, and the evaluation of the urgency of tasks falling within the responsibility of the health care authorities. The third part presents

the recommendations on what the alarm procedure for an emergency response centre must include.

The recommendations on the content of an alarm procedure have been summarised under the following headings:

- Responsible authorities at the health centre and in the hospital district
- Definition of areas of operation and responsibility
- Extra preparedness areas according to agreement
- Provider of regional ambulance and emergency care services
- Communication and alarm connections
- Medical preparedness classifications approved by the health centres and the hospital district
- Principles for use and calling emergency care services with a doctor attending
- Restrictions on calling care-level ambulance service/emergency care units for non-emergency duties and for transfers of patients from a care institution to another
- Separate instructions for transfers from a care institution to another
- Management arrangements for emergency care
- Operational principles for the preparedness levels and resource guidance in case of reduced preparedness levels and deficit of resources of a long duration
- Preparedness for ambulance and emergency care required by duties under the leadership and/or operational responsibility of other authorities
- Principles for calling and use of special vehicles
- Calling voluntary emergency response service
- Responses included in an alarm procedure.

Key words: ambulance service, care, emergency care, evaluation, instructions, emergency response centres

Sisällys

Tiivistelmä	3
Sammandrag	5
Summary	7
Esipuhe	11
1 Sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelu	13
1.1 Yleistä sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelusta	13
1.1.1 Toiminnan järjestämisperusteet	13
1.1.2 Sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelun käsitteet	13
1.1.3 Sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelun järjestäminen	15
2 Hätäkeskustoiminta	18
2.1 Yleistä hätäkeskustoiminnasta	18
2.1.1 Toiminnan perusteet ja hätäkeskusyksikön sekä hätäkeskusten tehtävät	18
2.1.2 Sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelun hälytysohjeen tarkoitus ja periaatteet	20
2.1.3 Hätäpuhelun sisältämä riskinarvio	22
2.1.4 Sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelun kiireellisyysluokat	23
2.1.5 Sairaankuljetus-/ensihoidoyksikön hätäkeskukselle ilmoittama kuljetuskoodi ja varausaste	26
3 Sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelun hälytysohje	28
3.1 Hälytysohjeen sisältö	28
3.1.1 Terveyskeskuksen ja sairaanhoitopiirin vastuuviranomaiset	28
3.1.2 Toiminta- ja vastealueiden määrittäminen	28
3.1.3 Sopimuksenmukaiset varavalmiusalueet	28
3.1.4 Alueellisen sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelun tuottaja ja sovittu valmiustaso	29

3.1.5	Viesti- ja hälytysyhteydet yksiköittäin	29
3.1.6	Terveyskeskusten ja sairaanhoitopiirien yhdessä hyväksymät hoitovalmiusluokitukset ja ominaisuudet yksiköittäin	30
3.1.7	Lääkäritasoisen ensihoitovalmiuden käyttö- ja hälytysperiaatteet	30
3.1.8	Hoitotason sairaankuljetus-/ensihoidoyksiköiden hälytysrajoitteet kiireettömiin tehtäviin sekä hoitolaitossiirtoihin	31
3.1.9	Hoitolaitosten potilassiirtojen erillisohjeistus	31
3.1.10	Ensihoidon johtamisjärjestelyt	31
3.1.11	Valmiustasojen ja resurssiohjauksen toimintaperiaatteet, jos pitkäkestoinen valmiustason lasku tai resurssivaje	32
3.1.12	Muun viranomaisen johto- ja/tai toimintavastuulle kuuluvien tehtävien edellyttämä sairaankuljetus- ja ensihoitovalmius	32
3.1.13	Erityiskulkuneuvojen hälytys- ja käyttöperiaatteet	33
3.1.14	Vapaaehtoisen pelastuspalvelun hälyttäminen	33
3.1.15	Hälytysohjeen sisältämät hälytysvasteet	33
3.2	Hätäkeskuksen yhteistyöryhmän tehtävät ja hälytysohjeen tarkistaminen	35
	<i>Liitteet</i>	36
Liite 1.	Kartta hätäkeskuksista	36
Liite 2.	Hätäkeskusalueiden kunnat	37
Liite 3.	Sairaan­kuljetus- ja ensihoito­palvelun tehtäväluokat	40
Liite 4.	Suomen Kuntaliiton ensihoito­palvelun sopimusmalli	44

*E*sipuhe

Hätäkeskusuudistuksen yhteydessä voimaan tulleen hätäkeskuslain (157/2000) mukaan kunkin viranomaisen tulee ohjata hätäkeskuksia omaa toimialaansa koskevissa asioissa. Myös Suomen Kuntaliiton v. 2004 uudistetussa ensihoitopalvelun sopimusmallissa todetaan kohdassa 14, että terveyskeskuksen tulee antaa hätäkeskukselle hälytysohjeet.

Koska terveysviranomaiset ovat ohjeistaneet maan sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelutoimintaa hyvin vaihtelevasti, sosiaali- ja terveysministeriö päätti tehdä sairaankuljetus- ja ensihoitopalveluja koskevan valtakunnallisen oppaan hälytysohjeen laatimisesta. Ministeriö sopi yhteydessään toimivan, valtioneuvoston asettaman poikkeusolojen terveydenhuollon neuvottelukunnan ensihoito- ja koulutusjaoston kanssa oppaan laatimisesta. Jaostolle opasluonnoksen ovat laatineet jaoston jäsen, sosiaali- ja terveystoimen toimiala-asiantuntija Juhani Seppälä Kaakkois-Suomen hätäkeskuksesta sekä osastonhoitaja Jukka Pappinen Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin Uudenmaan ensihoitoyksiköstä ja toimiala-asiantuntija Ari Alanen Itä- ja Keski-Uudenmaan hätäkeskuksesta. Ensihoito- ja koulutusjaosto on vastannut oppaan viimeistelystä.

Opasta ovat kommentoineet mm. Terveystieteiden tutkimuskeskus ja Suomen Kuntaliitto. Lisäksi on saatu kommentteja terveyskeskusten ja sairaanhoitopiirien ensihoidon asiantuntijalääkäreiltä, sairaankuljetuksen sekä ensihoidon käytännön työn ja esimiestason, ensihoidon ja opetus- ja koulutustoiminnan ja hätäkeskustoiminnan asiantuntijoilta.

Hälytysohjeoppaan ensisijaisena tavoitteena on turvata, kehittää, yhtenäistää ja yhdenvertaistaa terveydenhuollon tärkeintä perusarvoa, kansalaisten hoidon ja terveydenhuollon palvelujen saatavuutta. Tarkoituksena on tehostaa kiireellisen avun ja ensihoidon saatavuutta sairaalan ulkopuolella sekä parantaa ja lisätä sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelujen alueellista yhteistyötä. Tavoitteena on myös kehittää alueellisten sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelujen sekä hätäkeskustoiminnan normaaliolojen, normaaliolojen häiriötilanteiden sekä poikkeusolojen

valmiuksia. Yhtenä tavoitteena on myös sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelujen, terveyskeskusten, sairaanhoitopiirien sekä hätäkeskusten yhteistyön lisääminen. Samalla sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelujen voimavarojen oikea ja tehokas käyttö myös paranee.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää erittäin tärkeänä, että kunnat ja kuntayhtymät laativat hälytysohjeensa tämän oppaan ohjeiden mukaisesti yhteistyössä alueensa muiden toimijoiden kanssa hälytysohjeiden yhteensopivuuden varmistamiseksi.

1 Sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelu

1.1 Yleistä sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelusta

1.1.1 Toiminnan järjestämisperusteet

Kansanterveyslain¹ mukaan kunnalla tulee olla terveyskeskus, jonka velvoite on huolehtia sairaankuljetuksen järjestämisestä sekä lääkinnällisen pelastustoiminnan järjestämisestä ja ylläpitämisestä. Kunnan tulee huolehtia paikallisiin olosuhteisiin nähden riittävän sairaankuljetusvalmiuden ylläpitämisestä lukuun ottamatta sairaankuljetukseen tarvittavia ilma-aluksia sekä kelirikkokelpoisten ja vastaavanlaisten erityiskuluneuvojen hankintaa ja ylläpitoa.

Sairaankuljetuksen ja ensihoidon käsitteet, toimintaedellytykset sekä terveyskeskuksen ja sairaanhoitopiirin tehtävät määrittellään sairaankuljetusasetuksessa². Lisäksi 1.3.2005 voimaan tullut asetus hoitoon pääsyn toteutumisesta ja alueellisesta yhteistyöstä³ asettaa sairaanhoitopiireille koordinoitvelvoitteen toimintojen yhteensovittamiseksi.

1.1.2 Sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelun käsitteet

Sairaankuljetusasetuksen 2 §:ssä on määritelty seuraavat käsitteet:

- ensihoidolla tarkoitetaan asianmukaisen koulutuksen saaneen henkilön tekemää tilanteen arviointia ja välittömästi antamaa hoitoa, jolla sairastuneen tai vammautuneen potilaan elintoiminnot pyritään käynnistämään, ylläpitämään ja turvaamaan tai terveydentilaa pyritään parantamaan perusvälineillä, lääkkeillä taikka muilla hoitotoimenpiteillä;

¹ Kansanterveyslaki (66/1972)

² Asetus sairaankuljetuksesta (565/1994)

³ Valtioneuvoston asetus hoitoon pääsyn toteutumisesta ja alueellisesta yhteistyöstä (1019/2004)

- sairaankuljetuksella tarkoitetaan ammattimaista asianmukaisen koulutuksen saaneen henkilökunnan toimesta sairaankuljetusajoneuvolla, vesi- tai ilma-aluksella sekä muulla erityisajoneuvolla tapahtuvaa henkilökuljetusta ja ennen kuljetusta tai kuljetuksen aikana annettavaa ensihoitoa, joka johtuu sairaudesta, vammautumisesta tai muusta hätätilanteesta;
- perustason sairaankuljetuksella tarkoitetaan hoitoa ja kuljetusta, jossa on riittävät valmiudet valvoa ja huolehtia potilaasta siten, ettei hänen tilansa kuljetuksen aikana odottamatta huonone, ja mahdollisuudet aloittaa yksinkertaiset henkeä pelastavat toimenpiteet; sekä
- hoitotason sairaankuljetuksella tarkoitetaan valmiutta aloittaa potilaan hoito tehostetun hoidon tasolla ja toteuttaa kuljetus siten, että potilaan elintoiminnot voidaan turvata.

Terveyskeskuksen tehtävänä on:

- suorittaa sairaankuljetusajoneuvon ja sen varusteiden käyttöönottotarkastus toimialueellaan; sekä
- ohjata ja valvoa perustason ja osaltaan hoitotason sairaankuljetustoimintaa.

Sairaanhoitopiirin tehtävänä on:

- ohjata ja valvoa osaltaan hoitotason sairaankuljetustoimintaa alueellaan.

Sairaankuljetustoiminnan tulee olla lääketieteellisesti asianmukaista ja siinä samoin kuin potilaiden kuljetusmuotoa valittaessa otetaan huomioon potilasturvallisuus. Sairaankuljetustoimintaa varten on oltava asianmukainen sairaankuljetuskalusto ja -varustus sekä toiminnan edellyttämä sairaankuljetushenkilöstö. Hoidon jatkuvuuden varmistamiseksi potilaan tilasta ja hänelle suoritetuista toimenpiteistä on tehtävä asianmukaiset merkinnät siten kuin potilaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa⁴ sekä STM:n asetuksessa potilasasiakirjojen laatimisesta sekä niiden ja muun hoitoon liittyvän materiaalin säilyttämisestä⁵ säädetään.

Sairaankuljetusajoneuvoa on käytettävä kuljetuksissa, joissa potilaan hoidon tai valvonnan tarve edellyttää asianmukaisen koulutuksen saaneen henkilöstön mukanaoloa matkan aikana.

⁴ Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)

⁵ STM:n asetus potilasasiakirjojen laatimisesta sekä niiden ja muun hoitoon liittyvän materiaalin säilyttämisestä (99/2001)

Lisäksi tässä oppaassa käytetään seuraavia käsitteitä:

- *ensiauttajalla* tarkoitetaan henkilöä, jolla on kunnan ja sairaanhoitopiirin määrittelemä hätäensiapukoulutus ja joka toimii sopimuksen mukaisessa ensivaste- tms. yksikössä
- *ensivasteella* tarkoitetaan hälytysohjeella ohjeistettua ja hätäkeskuksen hälytettävissä olevaa yksikköä, jonka oletetaan tavoittavan kohteen ensimmäisenä
- *tukiyksiköllä* tarkoitetaan hätäkeskuksen hälytettävissä olevaa potilaan hoidossa ja kuljetuksessa avustavaa yksikköä, joka hälytetään kohteeseen normaalin sairaankuljetus-/ensihoidoivalmiuden lisäksi.

1.1.3 Sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelun järjestäminen

Terveyskeskuksen tulee kansanterveyslain 14 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla huolehtia sairaankuljetuksen valmiuden ylläpidosta sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtiosuudesta⁶ annetun lain 4 §:n mukaan seuraavasti:

- hoitamalla toiminnan itse;
- sopimuksin yhdessä muun kunnan tai muiden kuntien kanssa;
- olemalla jäsenenä toimintaa hoitavassa kuntayhtymässä; tai
- hankkimalla palveluja valtiolta, toiselta kunnalta, kuntayhtymältä tai muulta julkiselta taikka yksityiseltä palvelujen tuottajalta; tai
- antamalla palvelunkäyttäjälle palvelusetelin, jolla kunta sitoutuu maksamaan palvelun käyttäjän kunnan hyväksymältä yksityiseltä palvelujen tuottajalta hankkimat palvelut kunnan päätöksellä asetettuun setelin arvoon asti.

Hankittaessa palveluja 1 momentin 4 ja 5 kohdissa tarkoitettulta yksityiseltä palvelun tuottajalta kunnan tai kuntayhtymän on varmistettava se, että hankittavat palvelut vastaavat sitä tasoa, jota edellytetään vastaavalta kunnalliselta toiminnalta.

Yksityisellä sairaankuljetuspalvelun tuottajalla tulee olla lain luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä⁷ edellyttämä, lääninhallituksen

⁶ Laki sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtiosuudesta (733/1992)

⁷ Laki luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä (343/1991)

myöntämä liikennelupa. Kunta ja kuntayhtymä voivat harjoittaa sairaankuljetusta ilman liikennelupaa lain 6 §:n perusteella. Pelastustoimesta annetun asetuksen⁸ mukaan pelastustoimi voi tuottaa sairaankuljetuspalveluja, jos siitä on terveydenhuollon kanssa sovittu pelastustoimiasetuksen 5 §:n nojalla.

Suomen Kuntaliitto on laatinut sopimusmallin sairaankuljetuksen ja ensihoidon järjestämisestä (liite 4). Toiminnasta vastaavan terveysviranomaisen tulee huolehtia siitä, että sairaankuljetus-/ensihoidoyksiköiden hälyttäminen tapahtuu vain yleiseen 112 hätänumeroon tulleiden ilmoitusten ja hätäkeskuksen välittämien tehtävien perusteella.

Ensihoito- ja sairaankuljetuspalveluja suunniteltaessa tulee ottaa huomioon väestömäärä, väestön terveydentilasta ja ikärakenteesta aiheutuva ennakoitavissa oleva ensihoidon tarve, terveydenhuollon pätevyyden palveluiden saatavuus sekä etäisyydet terveydenhuollon toimipisteisiin. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös alueen erityispiirteet, kuten laajat sisävesistöt, merialueet, erityiset liikenneolosuhteet tai muut turvallisuuteen ja terveyteen vaikuttavat olosuhteet. Kattava ja laadukas suunnittelu edellyttää yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa.

Erikoissairaanhoitolain ja kansanterveyslain nojalla erikoissairaanhoidon ja terveyskeskuksen tulee palvelujen yhteen sovittamisessa yhteistyöllä suunnitella ja kehittää toimintaa siten, että kansanterveystyö ja erikoissairaanhoito muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden.

Asetus hoitoon pääsyn toteutumisesta ja alueellisesta yhteistyöstä edellyttää, että sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ja sen alueen kuntien on laadittava yhteistyössä terveydenhuollon palvelujen järjestämissuunnitelma. Terveydenhuollon palvelujen järjestämissuunnitelmassa tulee sopia ainakin alueellisesta yhteistyöstä ja palvelujen yhteensovittamisesta sairaanhoitopiirin alueella sijaitsevien sairaaloiden, terveyskeskusten ja tarvittaessa muiden terveydenhuollon toimintayksiköiden kesken niin, että mm. päivystys- ja ensihoitopalveluista muodostuu toiminnallinen kokonaisuus.

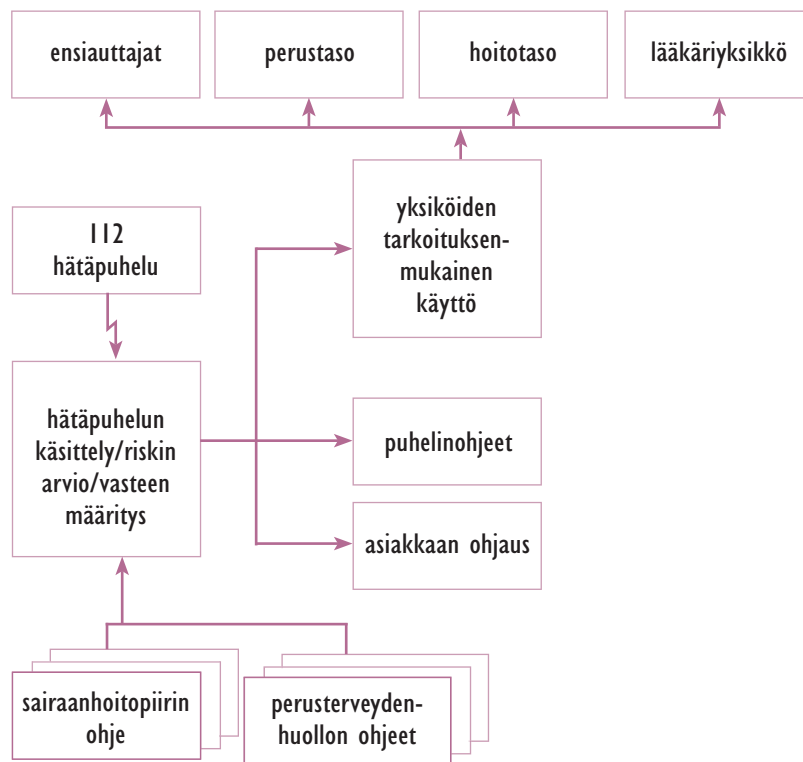
Järjestämissuunnitelmassa tulee huomioida sairaanhoitopiirin ja sen toiminta-alueen kiireettömien hoitolaitos- ja muiden potilassiirtojen tarve niin, että alueen kiireellisten tehtävien hoitaminen tai niitä varten määritetty valmius ei heikkene.

Alueellisen ensihoito- ja sairaankuljetuspalvelun suunnittelu tulee tehdä yhteistyössä toiminta-alueen terveyskeskusten, sairaanhoitopiirin sekä toimintaan osallistuvien sairaankuljetuksen ja ensihoidon vastuulääkäreiden kanssa niin, että järjestelmästä muodostuu toiminnallinen

⁸ Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta (787/2003)

kokonaisuus. Sairaanhoidopiirialueen sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelu on osa alueen lääkinällistä pelastustoimintaa sekä suuronnettomuusvalmiutta. Suunnittelussa ja varautumisessa tulee ottaa huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon normaaliolot ja normaaliolojen häiriötilanteet. Alueelliset sosiaali- ja terveystoimen viestiliikenneohjeet toimintatapoineen on otettava suunnittelussa ja varautumisessa huomioon. Ensihoito- ja sairaankuljetusjärjestelmän tulee olla saumaton osa poikkeusolojen valmiutta.

Kaavio 1. Sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelun hälytystoiminnan ohjauskaavio.

2 *Hätäkeskustoiminta*

2.1 *Yleistä hätäkeskustoiminnasta*

Vuonna 1996 voimaan tulleen hätäkeskuskokeilulain tavoitteena oli kokemusten saaminen siitä, onko tarkoituksenmukaista ja taloudellista yhdistää eri viranomaisten hätäkeskustoiminta koko maassa. Tuolloin Keski-Suomen läänissä (Jyväskylä), Pohjois-Karjalassa (Joensuu), Salon seudulla (Salo) sekä Jokilaakson alueella (Ylivieska) toteutetun hätäkeskuskokeilun ja vuonna 2000 voimaan tulleen hätäkeskuslain⁹ myötä hätäkeskustoimintaa varten maahan perustettiin valtion ylläpitämä Hätäkeskuslaitos, johon kuuluvat hätäkeskusyksikkö ja sen alaiset 15 viranomaisten yhteistä hätäkeskusta.

2.1.1 *Toiminnan perusteet ja hätäkeskusyksikön sekä hätäkeskusten tehtävät*

Hätäkeskuslain mukaan hätäkeskustoiminnan tarkoituksena on turvata hätäkeskuspalveluiden tuottaminen, saatavuus ja laatu tasapuolisesti maan eri osissa sekä tehostaa viranomaisten yhteistoimintaa. Hätäkeskuslaitosta johtaa ja ohjaa sisäasiainministeriö yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Suomessa on vuoteen 2006 mennessä 15 hätäkeskusta eri puolilla maata Ahvenanmaata lukuun ottamatta (liite 1). Hallinnollisen hätäkeskusyksikön, jonka toimitilat ovat Porissa, tehtävänä on tukea, ohjata, valvoa sekä kehittää hätäkeskusten toimintaa. Hätäkeskuslaitoksen johtokunta koostuu puheenjohtajan lisäksi viidestä varsinaisesta jäsenestä, jotka edustavat yhteiskunnan eri tahoja.

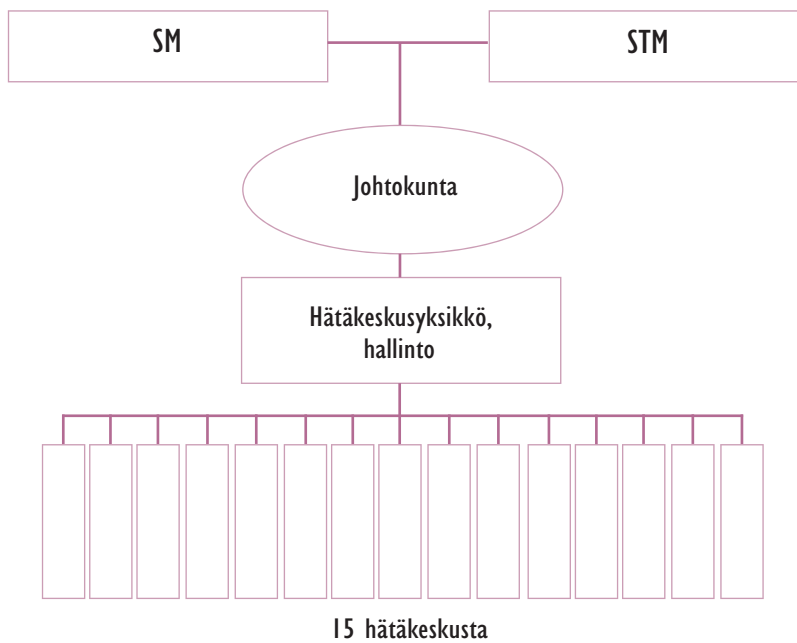
Hätäkeskusyksikkö vastaa erityisesti:

- hätäkeskusten hallinnon järjestämisestä ja valvonnasta;
- hätäkeskusten yleisestä ohjaamisesta;
- hätäkeskusten tulosohjauksesta;

⁹ Hätäkeskuslaki (157/2000)

- Hätäkeskuslaitoksen henkilökösterin päävastoullisen rekisterinpitäjän tehtävistä;
- hätäkeskustoiminnan kehittämistä;
- johtokunnassa käsiteltävien asioiden valmistelusta.

Kaavio 2. Hätäkeskuslaitoksen organisaatiokaavio.

Hätäkeskukset huolehtivat hätäkeskuspalvelujen tuottamisesta, saatavuudesta ja laadusta hätäkeskusalueilla. Hätäkeskusten tehtävänä on hätäkeskuslain perusteella vastaanottaa hätäilmoituksia, välittömiä poliisin toimenpiteitä edellyttäviä ilmoituksia ja muita ihmisten, omaisuuden ja ympäristön turvallisuuteen liittyviä välittömiä toimenpiteitä edellyttäviä ilmoituksia ja välittää tehtävä niille yksiköille, joille tehtävä voimassaolevan lainsäädännön mukaan kuuluu. Hätäkeskus toimii pelastus-, poliisi- sekä sosiaali- ja terveystoimen viestikeskuksena sekä tukee ja avustaa näiden viranomaisten tehtäviä hoitavia yksiköitä.

Hätäkeskuslain perusteella kukin hätäkeskustoimintaan osallistuva viranomainen ohjaa hätäkeskuksia omaan toimialaansa kuuluvissa asioissa. Hätäkeskus suorittaa lisäksi ne toimialaansa kuuluvat tehtävät, jotka tehtäviä suorittavien viranomaisten yksiköt toimivaltuuksiensa rajoissa antavat tai määräävät tehtäväksi.

Hätäkeskusten tehtävänä hätäkeskusasetuksen¹⁰ 4 §:n nojalla erityisesti on:

- ilmoituksen perusteella arvioida tilanteen edellyttämät käytettävissä olevat voimavarat ja tehtävän kiireellisyys;
- välittää tehtävä asianomaiselle yksikölle tai jos tilanne ei selvästi edellytä tehtävän välittämistä, tehtävä tätä koskeva päätös;
- mahdollisuuksien mukaan neuvoa ja ohjata hätätilanteisiin liittyvissä yhteydenotoissa;
- huolehtia, että hätäkeskuksessa on tiedot käytettävissä olevista poliisi-, pelastus- ja sosiaali- ja terveystoimen voimavaroista sekä niiden hälytys- ja käyttöperiaatteista, asiantuntijoista ja johtamisjärjestelyistä sekä niiden valmiuksista;
- välittää meripelastuspalvelua koskeva avunpyyntö asianomaisen merivartioston johtokeskukselle;
- välittää kiireettömät sairaankuljetuspyynnöt asianomaisille yksiköille;
- käynnistää väestön varoittamistoimenpiteet äkillisissä vaaratilanteissa;
- huolehtia tilanteen edellyttämistä ilmoituksista viranomaisille ja muille yhteistyötahoille suunnitelmien ja ohjeiden sekä toimintaa johtavien viranomaisten ohjeiden mukaisesti;
- toimia tarvittaessa laitoksen toisten hätäkeskusten varakeskukseksi;
- kehittää alueellaan toimivien viranomaisten yhteistyötä hätäkeskustoiminnassa;
- hoitaa muut hätäkeskukselle soveltuvat tehtävät.

2.1.2 Sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelun hälytysohjeen tarkoitus ja periaatteet

Hälytysohje on hätäkeskuksen, sairaankuljetuksen ja ensihoidon operatiivisen toiminnan sekä johtamisen työkalu, jonka avulla lääkinnällisen pelastustoimen resurssit voidaan käyttää mahdollisimman tehokkaasti sekä potilaiden hoitamiseksi että riittävän toimintavalmiuden ylläpitä-

¹⁰ Valtioneuvoston asetus hätäkeskuslaitoksesta (990/2000)

miseksi. Hälytysohjeella huolehditaan myös riittävän sairaankuljetus- ja ensihoitovalmiuden ylläpitämisestä.

Hälytysohjeen laadinnassa tulisi määrittää hyväksyttävä potilaiden tavoittamisviive ja terveyskeskuksen sopimuksen mukainen ensihoidon taso kunnan eri osissa. Laadinnassa tulee ottaa huomioon alueen väestön terveystarpeisiin ja onnettomuusriskeihin liittyviä asioita. Alueellisen tasarvon ja palvelujen yhtäläisen saatavuuden turvaamiseksi hälytysohje on perusteltua tehdä yhteistyössä muiden kuntien terveyskeskusten, sairaanhoitopiirin ja onnettomuusriskien osalta alueen pelastustoimen kanssa.

Hätäkeskukselle annettavassa hälytysohjeessa tulee ohjeistaa kaikkien alueen ensihoitoon osallistuvien sopimuspohjaisten yksiköiden (ensiauttajat, perus- ja hoitotason ambulanssit, lääkäriyksikkö, lääkintähelikopteri) käyttö. Jos alueella käytetään samoja yksiköitä sekä kiireellisiin että kiireettömiin tehtäviin, kuten hoitolaitosten potilassiirtoihin, on riittävän valmiuden turvaamiseksi erityisen tärkeää ohjeistaa huolellisesti yksiköiden käyttöperiaatteet. Alueen terveysviranomaisen tulee ohjeistaa ja valvoa alueellaan, että potilaiden kuljetusmuodon valinta etenkin hoitolaitosten välisissä potilassiirroissa sekä ns. kotiinkuljetustehtävissä on perusteltu.

Hälytysohjeen on linjattava hätäkeskuksen päivittäistä toimintaa sairaankuljetukseen ja ensihoitoon liittyvissä asioissa, mutta samalla sen tulee mahdollistaa erityistilanteissa resurssien joustava käyttö. Hälytysohjeessa on määriteltävä ne henkilöt tai viranomaiset, jotka ovat oikeutettuja antamaan hälytysohjeista poikkeavia alansa koskevia määräyksiä tai muuttamaan hälytysohjetta tilapäisesti.

Kuntien välinen yhteistoiminta ja yksiköiden käyttö yli kuntarajojen on järkevää ja usein välttämätöntä riittävän toimintavalmiuden takaamiseksi. Hälytysohjeessa on syytä oikeuttaa hätäkeskus- ja ensihoidon operatiivista toimintaa johtavat terveysviranomaiset käyttämään kunnan lääkinnällisen pelastustoiminnan yksiköitä perustellusta syystä muiden kuntien alueella.

Kiireellisen hoidon turvaamiseksi on suositeltavaa, että hälytysohjeessa ohjeistetaan hätäkeskus hälyttämään vakavasta peruselintointojen häiriöstä kärsivälle tai korkeaenergisien vammautumisen tai onnettomuuden kohteeksi joutuneelle potilaalle lähinnä olevaa ja tarkoituksenmukaisinta apua.

Hälytysohje on perusteltua laatia yhteistoiminnassa alueen muiden hätäkeskusalueen kuntien, sairaanhoitopiirin ja hätäkeskuksen sekä sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelun tuottajien kanssa siten, että kuntien sairaankuljetus- ja ensihoitovalmiuksista muodostuu resurssien joustavan ja tehokkaan käytön mahdollistava toiminnallinen kokonaisuus.

2.1.3 Häätäpuhelun sisältämä riskinarvio

Terveydenhuollon toimintavastuulle kuuluvien ilmoitusten käsittelyssä hätäkeskuspäivystäjän tehtävänä on arvioida tilanteen kiireellisyys ja käytettävissä olevat voimavarat. Häätäpuhelun sisältämän riskinarvion tavoitteena on terveydellisen riskin tunnistaminen.

Tunnistamisen avaintekijöitä ovat mm.:

- äkillisesti sairastuneen kuvaama oire ja tilanteeseen liittyvät muut seikat
- vammautumiseen johtanut tapahtumamekanismi ja potilaaseen kohdistunut energia.

Riskinarvion tavoite on:

- ohjata tilannekohtaisesti kulloinkin tarvittavan sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelun apu sitä tarvitseville
- ohjata sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelun resursseja ja valmius-tasoja priorisoidusti terveydelliseen riskiin perustuen
- priorisoida riskinarvion perusteella sairaankuljetus- ja ensihoito-palvelun voimavaroja.

Riskinarvion perusteella tehtävänä on:

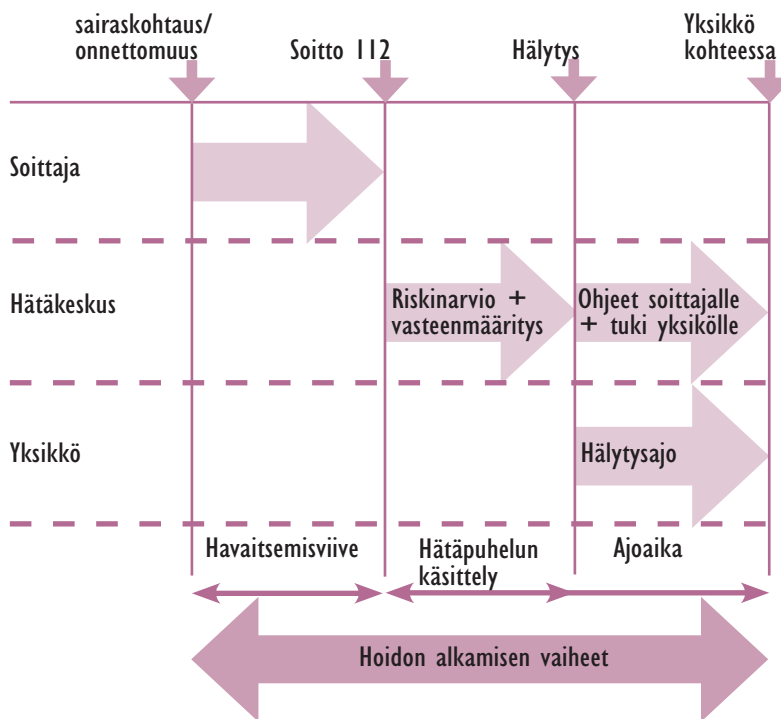
- ohjata ja neuvoa omalta osaltaan terveydenhuollon hätätilanteisiin liittyvissä asioissa
- ohjata ja neuvoa omalta osaltaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden saatavuudesta ja päivystyspalveluiden käytöstä
- toimia toimivaltansa ja laadittujen ohjeiden puitteissa alueellisen sairaankuljetus- ja ensihoitojärjestelmän operatiivisena ohjaajana
- toimia toimivaltansa puitteissa sairaankuljetus- ja ensihoitojärjestelmän logistisena ohjaajana myös kiireettömissä tehtävissä sekä hoitolaitosten potilassiirroissa
- mahdollistaa päivittäisen operatiivisen valmiuden toiminnan laajentamisen mm. suuronnettomuustilanteissa toimivaltansa puitteissa.

Riskin perusteella muodostuu tilannekohtainen tehtävälaji ja kiireellisyysluokka (liite 3). Jokaiselle tehtävälajille (koodille) sekä niiden kiireellisyysluokille on määritettävä alueellinen hälytysvaste. Hälytysvasteen määrittämisen tavoitteena on ohjeistaa hätäkeskukselle tehtävään

ensisijaisesti hälytettävä(t) yksikkö(t), sekä mahdollisten päällekkäisten tehtävien varalle riittävä määrä korvaavia yksiköitä.

Hälytysvasteiden määrittämisessä tulee ottaa huomioon kiireellisissä tehtävissä lähimmän ja tarkoituksenmukaisimman yksikön käyttö. Tarvittaessa hälytysvasteisiin tulee liittää ensivaste tilannepaikan nopeimmin tavoitettavana yksikkönä.

Kaavio 3. Riskinarvio ja hoidon alkamisen vaiheet.

2.1.4 Sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelun kiireellisyysluokat

Hätäpuhelun käsittelyn perusteella muodostetaan tehtävän kiireellisyysluokat¹². Kiireellisyysluokkien perustana on potilaan terveydentilaan kohdistunut riski. Kiireellisyysluokan perusteella muodostetaan hälytysvaste. Hälytysvasteen ja sen sisältämät tilanteeseen hälytettävät yksiköt määrittää alueen terveystoimintayksikön johtaja.

¹² Ensihoitotyöryhmän muistio (STM:n työryhmämuistioita 1997:16)

Erityisesti A-riskiluokan sekä usein myös B-riskiluokan tehtävien osalta hälytysohjeessa olisi hyvä suositella, että kohteeseen hälytetään sairaankuljetus-/ensihoidoyksikön lisäksi myös tukiyksikkö. Tällaisessa tehtävässä tukiyksikkönä voi toimia myös ensiauttajatasoinen yksikkö, vaikka se ei tavoittaisi potilasta ambulanssia nopeammin. Niissä tehtävissä, joissa riski ei selvästi edellytä tehtävän välittämistä sairaankuljetus-/ensihoidoyksikölle, tulee terveydenhuollon vastuuviranomaisten antaa avun tarvetta koskevia toiminta- ja menettelytapaohjeita.

A ("Aarne") -kiireellisyysluokka

Riskinarvion perusteella potilaalla on:

- välitön hengenvaara
- peruselintoimintojen (hengitys, verenkierto, tajunta) vakava häiriö tai ilmeinen uhka sellaisesta
- suurenerginen onnettomuus- tai vammautumismekanismi
- arvioitu nopean kuljetuksen tarve
- mahdollinen lääkäritasoisien ensihoidon tarve.

A-kiireellisyysluokan hälytysvaste

- lähin, tarkoituksenmukaisin tai tilannepaikan nopeimmin tavoitettava yksikkö (tarvittaessa yli kuntarajojen)
- hoitotason sairaankuljetus-/ensihoidoyksikkö tai alueen sairaankuljetuksen ja ensihoidon palvelujärjestelmän ensisijainen yksikkö
- ensivasteen käyttö perusteltua
- tarvittaessa tukiyksikkönä ensivaste
- lääkäriyksikkö alueilla, joilla toiminnasta sovittu.

B ("Bertta") -kiireellisyysluokka

Riskinarvion perusteella potilaalla on:

- viitteitä peruselintoimintojen häiriöstä tai uhasta
- epäily vammautumisesta, jonka tapahtumamekanismilla on oletettu primaari- tai sekundaarivaikutus peruselintoimintojen häiriöön
- tuntemattomaksi jääneet tai vajaat esitiedot
- arvioitu tarve perustasoisien ensihoidon lisäksi nopealle kuljetukselle.

B-kiireellisyysluokan hälytysvaste

- lähin, tarkoituksenmukaisin tai tilannepaikan nopeimmin tavoitettava yksikkö (tarvittaessa yli kuntarajojen)
- hoitotason yksikkö tai alueen sairaankuljetuksen ja ensihoidon palvelujärjestelmän ensisijainen yksikkö
- ensivasteen käyttö perusteltua etenkin pitkien tavoittamisviiveiden kohteissa.

C ("Celsius") -kiireellisyysluokka

Riskinarvion perusteella potilaalla on:

- peruselintoimintojen vähäinen tai lievä häiriö tai oire, jossa riskioire tai sen kehittyminen suljettu pois
- ensihoidon arvion ja sairaankuljetuksen ilmeinen tarve
- matala riski eikä ensihoidon hoitotason hoidollisen valmiuden tarvetta
- tehtävää ei tulisi jonouttaa, ellei siihen ole erityisiä perusteita
- tilannepaikan tavoiteaika maksimissaan 30 min (tarvittaessa uusi riskinarvio)
- määritetään kiireelliseksi sairaankuljetustehtäväksi.

C-kiireellisyysluokan hälytysvaste

- perustason sairaankuljetusyksikkö tai alueen sairaankuljetuksen ja ensihoidon palvelujärjestelmän ensisijainen yksikkö
- jos tavoitevasteaika ylittyy muu vapaa tai vapautuva yksikkö
- tilannekohtaisesti ensiauttajayksikkö, jos tavoitevasteaika ylittyy tai muut olosuhteet ovat peruste.

D ("Daavid") -kiireellisyysluokka

Riskinarvion perusteella potilaalla:

- ei viitteitä peruselintoimintojen häiriöstä (suljettu varmuudella pois)
- perustason sairaankuljetuksen ja ensihoidon tehtävä
- voidaan tarvittaessa jonouttaa
- tilannepaikan tavoitevasteaika enintään 2 h, jos aika ylittyy, tulee tilannekohtaisesti tehdä uusi riskinarvio.

D-kiireellisyysluokan hälytysvaste

- perustason sairaankuljetusyksikkö tai alueen sairaankuljetuksen ja ensihoidon palvelujärjestelmän ensisijainen yksikkö
- ohjeistetut hoitolaitosiirrot suorittava yksikkö.

Hätäpuhelun käsittelyyn liittyvän primaaritiedon perusteella määritettyä kiireellisyysluokkaa on mahdollista täsmentää saadun lisätiedon perusteella. Lisätiedon perusteella kiireellisyysluokkaa voidaan nostaa tai laskea. Kiireellisyysluokan muutos on myös peruste tilannekohtaisesti hälyttää ensihoitovalmiuksiltaan korkeampitasoinen yksikkö tai tarvittava lisä-/tukiyksikkö. Lisätietojen perusteella varmistunut matalampi riski mahdollistaa jo hälytetyn vasteen muuttamisen.

2.1.5 Sairaankuljetus-/ensihoidoyksikön hätäkeskukselle ilmoittama kuljetuskoodi ja varausaste

Sairaankuljetus-/ensihoidoyksikön ilmoittama kuljetuskoodi palvelee hätäkeskuksen ja ensihoidon laadunvalvontaa ja kehittämistä. Kuljetuskoodin tulee perustua sairastumisen primaarioireeseen tai vammautumisen/onnettomuuden tapahtuma- tai syntymekanismiin.

Sairaankuljetus-/ensihoidoyksikön ilmoittaman varausasteen avulla hätäkeskus kykenee priorisoimaan kuljettamassa olevien yksiköiden käytettävyyttä päällekkäistehtäviin.

A-varausaste

- kuljetettavan/hoidettavan potilaan tila epävakaata ensihoidosta huolimatta
- potilas vaatii jatkuvan seurannan ja nopean kuljetuksen sairaalahoitoon
- yksikkö ei ole hälytettävissä muihin tehtäviin.

B-varausaste

- potilas vaatii nopean kuljetuksen sairaalahoitoon
- peruselintoimintojen häiriö on riskitasolla
- mahdollistaa erityistapauksissa kuljetusmatkan varrella olevan korkeariskisen tehtävän tarkistamisen
- toinen yksikön hoitajista voi käydä tekemässä tilannetarkistuksen
- ei kuitenkaan mahdollisuutta hoitovastuun ottamiseen tehtävästä.

C-varausaste

- potilaan tila vakaa, mutta vaatii seurantaa
- yksikkö on hälytettävissä lähimpänä/tarkoituksenmukaisimpana A- ja B-kiireellisyysluokan tehtäviin.

D-varausaste

- potilaan tila vakaa eikä vaadi jatkuvaa seurantaa
- yksikkö on hälytettävissä A- ja B-kiireellisyysluokan tehtäviin
- potilas voi jäädä tarvittaessa yksin yksikköön odottamaan (tilannekohtainen harkinta).

Esimerkki yksikön hätäkeskukselle ilmoittamasta kuljetuskoodista ja varausasteesta:

"KASU", Kouvola 190 kuljettaa A 702 H 11" = yksikkö ei ole hälytettävissä kuljetuksen aikana.

"KASU", Kouvola 191 kuljettaa C 745 T11" = yksikkö on hälytettävissä kuljetuksen aikana A- tai B-kiireellisyysluokan tehtävään, johon se kuljetusmatkan aikana on lähin hälytettävä yksikkö.

VIRVE-viestitoimintojen kehityksen myötä kuljetuskoodin, varausasteen sekä kuljetuskohteen ilmoittamiseen ei tarvita suullista viestintää.

3 *Sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelun hälytysohje*

3.1 *Hälytysohjeen sisältö*

3.1.1 *Terveyskeskuksen ja sairaanhoitopiirin vastuuviranomaiset*

Sisältää kyseessä olevan terveyskeskuksen ja sairaanhoitopiirin

- ensihoidon vastuulääkärin yhteystiedot ja/tai
- toiminnasta vastaavan lääkärin yhteystiedot ja varahenkilöiden tiedot.

3.1.2 *Toiminta- ja vastealueiden määrittäminen*

Sisältää terveyskeskuksen toimintavastuun alueen kunnan tai kunnat, joiden kanssa kansanterveyslain 14 §:n mukaisesta sairaankuljetuksen ja ensihoitopalvelun toiminnasta on sovittu

- yhteistyössä terveyskeskuksen, sairaanhoitopiirin sekä hätäkeskuksen kanssa laaditaan hätäkeskustietojärjestelmään toiminnalliset vastealueet (perustoiminta-alueet), joille määritetään hälytysvasteet tehtävälajeittain ja kiireellisyysluokittain
- vastealueiden lisäksi tarvittaessa tietojärjestelmän mahdollistavan yksikön karttapaikannukseen perustuva ohjeistus.

3.1.3 *Sopimuksenmukaiset varavalmiusalueet*

Sisältää ne toimintavastuun alueen ulkopuoliset alueet, joille annetaan sopimukseen perustuvaa varavalmiusapua pääsääntöisesti kiireellisissä tehtävissä ja jonne yksiköt ovat hätäkeskuksen hälytettävissä

- terveydenhuollon vastuuviranomaisen tehtävänä on valvoa, että varavalmius varmistaa lähimmän ja tarkoituksenmukaisimman avun hälyttämisen
- toiminnan tulee muodostaa alueellisesti toiminnallinen kokonaisuus, jonka perusteella normaalitilanteista poikkeavat tilanteet voidaan hoitaa.

3.1.4 *Alueellisen sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelun tuottaja ja sovittu valmiustaso*

Sairaan kuljetus- ja ensihoitoyksiköiden sekä varayksiköiden määrä ja vuorokaudenajan ja viikonpäivien valmiustaso

- yksiköiden kutsu- ja yksikkötunnisteet sekä muut yhteystiedot
- palveluntuottajan vastuuhenkilöt ja yhteystiedot.

Hälytysohjeen liitteenä olisi hyvä olla sairaankuljetuksen ja ensihoitopalvelun sekä tarvittaessa ensiauttajatoiminnan edellyttämät sopimukset ilman niihin liittyviä maksuperusteita.

3.1.5 *Viesti- ja hälytysyhteydet yksiköittäin*

Alueellisen sairaankuljetuksen ja ensihoidon palvelujärjestelmän viestitoiminnan tulee perustua sosiaali- ja terveystoimen valtakunnalliseen ja alueelliseen VIRVE-viestiohjeeseen

Ohjautuvista hälytysviesteistä ja niiden muodoista sekä hyväksymisestä vastaa läänin/läänin toimipaikan SosTer VIRVE-työryhmä/neuvottelukunta valtakunnan pääkäyttäjän ohjeiden mukaisesti. Ohjeissa selvitetään:

- päätelaitetiedot ja niiden oikeuttamat puheryhmätoiminnot sekä puheryhmien käyttöperiaatteet
 - ohjeistuksen päätelaitteisiin (ajoneuvoasema + käsiradiot)
- status- ja muiden tilatietojen käyttö
- data- ja karttapaikannuksen tarvitsemat yhteysmuodot
- EMERG-hätäpainikkeen käyttö ja sen edellyttämät toimenpiteet.

Palveluntuottaja ilmoittaa ne terveydenhuollon vastuuviranomaisen hyväksymät ja tarkistamat GSM-hälytysviestiyhteyksien numerot yksiköittäin ja niihin ohjautuvat;

- hälytysviestien muodot (teksti- tai puheviesti) sekä
- tarvittavat fax-hälytysviestitoiminnot.

Alueen sairaanhoitopiirin ja terveyskeskuksen ensihoidon vastuu-lääkärin sekä terveydenhuollon päivystyspisteiden VIRVE-päätelaitteiden viesti- ja hälytysyhteyksissä noudatetaan läänin/läänin toimipaikan SosTer VIRVE-työryhmän ohjeistusta.

Viesti- ja hälytysyhteyksiin mahdollisesti liittyviä häiriötiloja varten hätäkeskukselle on ilmoitettava hälytys- ja viestitoimintojen varajärjestelmät ja menettelytapaohjeet.

3.1.6 Terveyskeskusten ja sairaanhoitopiirien yhdessä hyväksymät hoitovalmiusluokitukset ja ominaisuudet yksiköittäin

- Lääkäriyksikkö
- Hoitotason yksikkö
- Perustason yksikkö
- Ensiauttaja(yksikkö)
- Lääkintäjohto
 - yksikkö, jolla on alueellinen ohjaus- ja johtovastuu hoitolaitosten potilassiirtoyksikkö
 - paripotilaspaikat, keskoskaappi, 230 V virta ym.
- Muut yksikön hoito- tai kuljetusvalmiuteen liittyvät ominaisuudet.

3.1.7 Lääkäritasoisen ensihoitovalmiuden käyttö- ja hälytysperiaatteet

- Ensihoitolääkärin tai oman alueen sairaala-/terveyskeskuslääkärin hälytys
- lääkintähelikoptereiden hälytysohjeen laatii sairaanhoitopiiri alueensa terveyskeskusta kuultuaan.

3.1.8 Hoitotason sairaankuljetus-/ensihoidoyksiköiden hälytysrajoitteet kiireettömiin tehtäviin sekä hoitolaitossiirtoihin

Porrastetun ensihoitojärjestelmän resurssien käyttöohjeistus, joka tukee hoitotason sairaankuljetus-/ensihoidoyksikön valmiuden ylläpitoa ilman sen perusteetonta käyttöä kiireettömiin tehtäviin

- toiminta- ja menettelytapaohje tilanteisiin, joissa kiireettömien sairaankuljetustehtävien tai hoitolaitosten potilassiirtojen odotusaika venyy kohtuuttomaksi.

3.1.9 Hoitolaitosten potilassiirtojen erillisohjeistus

Sairaanhoitopiirin, terveyskeskuksen tms. vastuulle kuuluvien hoitolaitosten potilassiirroissa otetaan huomioon

- hoitolaitosten potilassiirroista vastaavan terveystieteellisen ohjeistus
- rajoitukset sairaanhoitopiirin tms. vastuulle kuuluvien hoitolaitosten potilassiirtojen suorittamiseen yksiköillä, joilla kansanterveyslain 14 §:n mukainen velvoite alueellisesta sairaankuljetus- ja ensihoidoivalmiudesta
- hoitolaitosten potilassiirrot, joissa matkan aikana edellytetään ensihoidon hoitotason valvontaa ja hoitovalmiutta.

3.1.10 Ensihoidon johtamisjärjestelyt

Ympäri vuorokauden tulee olla nimettynä lääkinnällinen vastuuhenkilö, joka

- tarvittaessa ohjaa ja valvoo omalla alueellaan sairaankuljetus- ja ensihoidotoimintaa sekä tarvittaessa ohjaa ja neuvoo hätäkeskusta sairaankuljetuksen ja ensihoidon eritystilanteissa, ja jolla on
 - suuronnettomuus- ja monipotilastilanteissa operatiivinen ohjaus- ja johtovastuu, joka tulee olla määritettynä sairaanhoitopiirin ja terveyskeskusten suuronnettomuussuunnitelmissa

Suuronnettomuussuunnitelmat on toimitettava hätäkeskukseen. Suunnitelmissa on määriteltävä selkeästi lääkinnällisen pelastustoiminnan ohjaus- ja johtovastuut sekä tehtävät.

3.1.11 Valmiustasojen ja resurssiohjauksen toimintaperiaatteet, jos pitkäkestoinen valmiustason lasku tai resurssivaje

Menettelytavat, joilla ohjataan lisäresurssien hälyttämistä

- vapaavuorohälytysryhmät tarvittaessa hoito- ja perustasolle
- ensivasteyksiköiden asemavalmiuteen hälyttäminen.

3.1.12 Muun viranomaisen johto- ja/tai toimintavastuulle kuuluvien tehtävien edellyttämä sairaankuljetus- ja ensihoitovalmius

Laadittaessa hälytysohjetta tehtäviin, joiden johto- ja/tai toimintavastuu kuuluu muulle viranomaiselle, kuten poliisi- tai pelastusviranomaiselle, tulisi hälytysohjeen laatimisessa olla yhteistyössä terveyskeskuksen ja myös mahdollisesti sairaanhoitopiirin kanssa.

Hälytysohjeessa ja -vasteissa huomioitavia tehtäviä ovat mm:

- rakennuspalot ja/tai muut tulipalotilanteet
- vesipelastustehtävät ja tarvittaessa niiden uhka-/vaaratilanteet
- ilmaliikenneonnettomuuden uhka-/vaaratilanteet
- muut ihmisiin tai alueen väestön turvallisuuteen kohdistuvat onnettomuuksien uhka-/vaaratilanteet, joihin toimivaltainen viranomainen edellyttää tilannepaikalle sairaankuljetus- ja/tai ensihoitovalmiuden.

Hälytysohje ja -vasteet tulee laatia niin, että tehtävään tai valmiuteen hälytettävien sairaankuljetus-/ensihoitoyksiköiden tilannepaikalle saapumisesta tai tehtävän perumisesta vastaa kyseisen tehtävän toiminta- tai johtovastuullinen viranomainen, kuten esim. K1 (poliisin kenttäjohtaja), P3 (pelastustoimen päällystöpäivystäjä) tai pelastustoimen yksikön esimies tai johtaja.

3.1.13 Erityiskulkuneuvojen hälytys- ja käyttöperiaatteet

Erityiskulkuneuvojen, jotka eivät kuulu kansanterveyslain 14 §:n mukaisen valmiuden ylläpitoon (mm. veneet, moottorikelkat) käyttö sairaankuljetus- ja ensihoitotehtävissä

- hälytys- ja menettelytapojen ohjeistaminen yhteistyössä erityis- apua ja -kalustoa antavan viranomaisen tai muu tahon kanssa.

3.1.14 Vapaaehtoisen pelastuspalvelun hälyttäminen

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun hälyttämisestä erikseen sovitussa tilanteissa vastaa tehtävän toimivaltainen viranomainen (sosiaali- ja terveys-, poliisi-, tai pelastusviranomainen). Vapaaehtoisen pelastuspalvelun tai muun vastaavan tahon hälyttämisestä tulee olla viranomaisten kanssa sovittu ja hälytystoiminnasta tulee olla erillinen ohje

- mahdollisten erityistilanteiden mm. suurten yleisötapahtumien ensiapuryhmätoiminnasta sovittava tilannekohtaisesti
- hälytysryhmien määritys alueen vapaaehtoisen pelastuspalvelun tai muun vastaavan tahon valmiusjohdon ja viranomaistoiminnasta vastaavan ja johtavan yhteistoimintana.

3.1.15 Hälytysohjeen sisältämät hälytysvasteet

Hälytysvaste määritetään yhteistyössä hätäkeskuksen kanssa toiminta-alueittain jokaiselle sairaankuljetuksen ja ensihoidon tehtävälajille (koodille) sekä niiden edellyttämille kiireellisyysluokille (A, B, C, D) Hätäpuhelunkäsittelyoppaan (2000) ja Ensihoito-oppaan (2004) mukaisesti.

Jokaiseen tehtävä- ja kiireellisyysluokan vasteeseen määritetään riittävä varavalmius ensisijaisen yksikön mahdollisen päällekkäisen tehtävän varalle. Varavalmiuden määrittämisessä otetaan tarvittaessa huomioon mm. naapurialueen lähin ja tarkoituksenmukaisin yksikkö.

Sopimukseen perustuva ensiauttajatasoinen ensivaste tulee tarvittaessa alueellisesti määrittää kiireellisiin sairaankuljetus- ja ensivastetehtäviin niin, että se mahdollistaa kiireellistä ensihoitoa vaativan potilaan nopean tavoittamisen. Tehtävät, joissa kiireellistä ensihoitoa tarvitsevan

potilaan hoidon kannalta on tarpeellista saada tilannepaikalle lisäapua, on suositeltavaa määrittää ensiauttajatasoinen ensivaste myös A- ja tarvittaessa osaan B-kiireellisyysluokan tehtäviä ns. tukiyksiköksi.

Hälytysvastemalli tehtäväkoodille 745 kaatuminen.

Hälytysprioriteetti	A 745	B 745	C 745	D 745
Heti hälytettäväksi	KO 190 hoitoyksikkö KO 11* EVY / tuki	KO 190	KO 191	KO 191
1. korvaava yksikkö	KO 191 perusyksikkö	KO 11*	KO 192	KO 192
2. korvaava yksikkö	KO 192 perusyksikkö	KO 191	KO 193	KO 193
3. korvaava yksikkö	KO 193 perusyksikkö	KO 192	KO 190	
4. korvaava yksikkö	KU 291 naapurialue	KU 193	KU 292	
5. korvaava yksikkö	KU 292 naapurialue	KU 291	KU 291	
		KU 292	KO 11*	

*ei korvaa sairaankuljetus-/ensihoidoyksikköä vasteissa

Hälytysvasteissa tulee hyödyntää hätäkeskustietojärjestelmän mahdollistavaa sairaankuljetus-/ensihoidoyksikön paikkatietoon perustuvaa lähimmän yksikön periaatetta. Vasteiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös sairaankuljetus-/ensihoidoyksiköiden ominaisuuksiin perustuva vastemääritys, jossa korvaava yksikkö määrittyy kulloinkin tarvittavien valmiuksien mukaisesti. Yksiköiden ominaisuuksiin sidottuja valmiuksia ovat mm. hoito-/perusyksikkö, lääkintäjohto, kahden potilaan paarivarustus, 230 V sähkövirta, keskoskaapin kuljetusmahdollisuus.

Alueen ensihoidon vastuulääkäri määrittää ne tehtävä- ja kiireellisyysluokat, joiden tehtävä- ja yksikkökohtaisista hälytyksistä hän haluaa GSM- tai VIRVE-hälytysviestin.

Suuronnettomuusvalmiussuunnitelmien mukaisesti suuronnettomuus- ja monipotilastehtävään tulee määrittää hälytysvaste yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Se on liitettävä osaksi alueen terveydenhuollon valmiussuunnitelmaa.

- sairaanhoitopiiri antaa erillisen ohjeen hätäkeskukselle niistä onnettomuustyypeistä ja -tilanteista, joista hätäkeskus antaa tilannekohtaisen ennakoivan ilmoituksen terveydenhuollon päivystyspisteisiin. Ennakoiva ilmoitus välitetään saamanaikaisesti kuin hälytysviesti välitetään tehtävään hälytettävälle yksiköille
- ennakoivan hälytysviestin yhteystapa VIRVE, GSM,data, fax.

3.2 *Hätäkeskuksen yhteistyöryhmän tehtävät ja hälytysohjeen tarkistaminen*

Viranomaisten ja palveluiden tuottajien yhteistoiminnan tehostamiseksi kukin hätäkeskus on asettanut hätäkeskuksen yhteistyöryhmän ja tarvittavat alatyöryhmät. Terveydenhuollon vastuulle kuuluvien sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelujen asioita ja kysymyksiä käsittelevän terveydenhuollon alatyöryhmän tehtäviin kuuluu hätäkeskuksen toiminta-alueen hälytysohjeiden seuranta sekä mahdollisten erityiskysymysten yhteensovittaminen.

Laadittu hälytysohje tulee tarkistaa etukäteen sovituin määräajoin (esim. kahden vuoden välein) tai aina silloin, kun alueellisessa sairaankuljetuksessa tai ensihoidon palvelujärjestelmässä tapahtuu hälytystoimintaan liittyviä muutoksia. Erityisesti on muistettava ilmoittaa vastuulääkäreiden sijaisten yhteystiedot mm. vuosilomien aikana. Hätäkeskusten toimiala-asiantuntijoiden tai asiantuntijoiden tehtävänä on sovittaa yhteen hätäkeskuslain ja asetuksen hätäkeskuslaitoksesta edellyttämät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut.

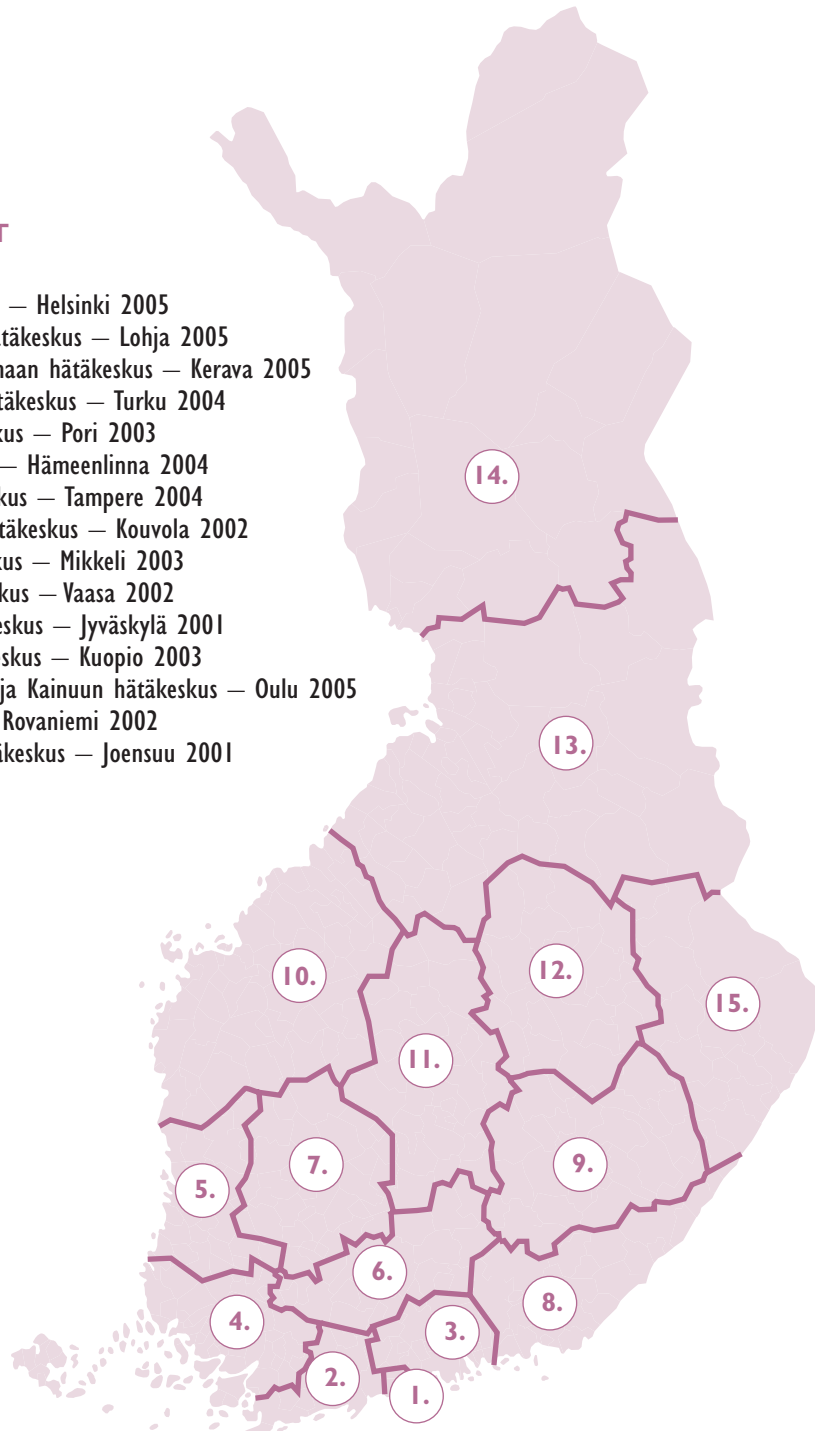
Ensihoito- ja sairaankuljetustoiminnasta vastaavan viranomaisen tulee tiedottaa hätäkeskukselle hälytysohjeisiin liittyvistä muutoksista hyvissä ajoin. Jos hälytysohjemuutokset aiheuttavat hätäkeskustietojärjestelmään tehtäviä muutoksia ja jos muutokset edellyttävät päivystys-henkilöstön perehdyttämistä ja koulutusta, tulee ne allekirjoituksella hyväksytyinä toimittaa toimialueen hätäkeskukselle neljä viikkoa ennen niiden voimaantuloa.

Hätäkeskuksen toiminnan seurantaan liittyvästä raportoinnista tulee terveysturvaviranomaisen sopia hätäkeskuksen kanssa erikseen.

KARTTA HÄTÄKESKUSKSIKSI

HÄTÄKESKUKSET

1. Helsingin hätäkeskus — Helsinki 2005
2. Länsi-Uudenmaan hätäkeskus — Lohja 2005
3. Itä- ja Keski-Uudenmaan hätäkeskus — Kerava 2005
4. Varsinais-Suomen hätäkeskus — Turku 2004
5. Satakunnan hätäkeskus — Pori 2003
6. Hämeen hätäkeskus — Hämeenlinna 2004
7. Pirkanmaan hätäkeskus — Tampere 2004
8. Kaakkois-Suomen hätäkeskus — Kouvola 2002
9. Etelä-Savon hätäkeskus — Mikkeli 2003
10. Pohjanmaan hätäkeskus — Vaasa 2002
11. Keski-Suomen hätäkeskus — Jyväskylä 2001
12. Pohjois-Savon hätäkeskus — Kuopio 2003
13. Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun hätäkeskus — Oulu 2005
14. Lapin hätäkeskus — Rovaniemi 2002
15. Pohjois-Karjalan hätäkeskus — Joensuu 2001

HÄTÄKESKUSALUEIDEN KUNNAT

HELSINGIN hätäkeskus

Helsinki

LÄNSI-UUDENMAAN hätäkeskus

Espoo	Karjaa	Kauniainen	Nummi-Pusula	Siuntio
Hanko	Karjalohja	Kirkkonummi	Pohja	Tammisaari
Inkoo	Karkkila	Lohja	Sammatti	Vihti

ITÄ- JA KESKI-UUDENMAAN hätäkeskus

Askola	Lapinjärvi	Mäntsälä	Porvoo	Tuusula
Hyvinkää	Liljendal	Nurmijärvi	Pukkila	Vantaa
Järvenpää	Loviisa	Pernaja	Ruotsinpyhtää	
Kerava	Myrskylä	Pornainen	Sipoo	

VARSINAIS-SUOMEN hätäkeskus

Alastaro	Korppoo	Merimasku	Pertteli	Särkisalo
Askainen	Koski Tl	Mietoinen	Piikkiö	Taivassalo
Aura	Kustavi	Muurla	Pyhäranta	Tarvasjoki
Dragsfjärd	Kuusjoki	Mynämäki	Pöytyä	Turku
Halikko	Laitila	Naantali	Raisio	Uusikaupunki
Houtskari	Lemu	Nauvo	Rusko	Vahto
Iniö	Lieto	Nousiainen	Rymättylä	Vehmaa
Kaarina	Loimaa	Oripää	Salo	Velkua
Kemiö	Marttila	Paimio	Sauvo	Västanfjärd
Kiikala	Masku	Parainen	Somero	Yläne
Kisko	Mellilä	Perniö	Suomusjärvi	

SATAKUNNAN HÄTÄKESKUS

Eura	Kankaanpää	Köyliö	Noormarkku	Ulvila
Eurajoki	Karvia	Lappi	Pomarkku	Vampula
Harjavalta	Kiikoinen	Lavia	Pori	
Honkajoki	Kiukainen	Luvia	Rauma	
Huittinen	Kodisjoki	Merikarvia	Siikainen	
Jämijärvi	Kokemäki	Nakkila	Säkylä	

HÄMEEN hätäkeskus

Artjärvi	Hausjärvi	Janakkala	Loppi	Sysmä
Asikkala	Heinola	Jokioinen	Nastola	Tammela
Forssa	Hollola	Kalvola	Orimattila	Tuulos
Hartola	Humppila	Kärkölä	Padasjoki	Ypäjä
Hattula	Hämeenkoski	Lahti	Renko	
Hauho	Hämeenlinna	Lammi	Riihimäki	

PIRKANMAAN hätäkeskus

Hämeenkyrö	Kylmäkoski	Orivesi	Tampere	Viljakkala
Ikaalinen	Lempäälä	Parkano	Toijala	Vilppula
Juupajoki	Luopioinen	Pirkkala	Urjala	Virrat
Kangasala	Längelmäki	Punkalaidun	Valkeakoski	Ylöjärvi
Kihniö	Mouhijärvi	Pälkäne	Vammala	Äetsä
Kuhmalhti	Mänttä	Ruovesi	Vesilahti	
Kuru	Nokia	Suodenniemi	Viiala	

KAAKKOIS-SUOMEN hätäkeskus

Anjalankoski	Jaala	Lappeenranta	Pyhtää	Taipalsaari
Elimäki	Joutseno	Lemi	Rautjärvi	Valkeala
Hamina	Kotka	Luumäki	Ruokolahti	Virolahti
Iitti	Kouvola	Miehikkälä	Savitaipale	Ylämaa
Imatra	Kuusankoski	Parikkala	Suomenniemi	

ETELÄ-SAVON hätäkeskus

Enonkoski	Joroinen	Mikkeli	Pieksämäki	Ristiina
Haukivuori	Juva	Mäntyharju	Punkaharju	Savonlinna
Heinävesi	Kangasniemi	Pertunmaa	Puumala	Savonranta
Hirvensalmi	Kerimäki	Pieksänmaa	Rantasalmi	Sulkava

POHJANMAAN hätäkeskus

Alahärmä	Karjajoki	Kälviä	Närpiö	Vaasa
Alajärvi	Kaskinen	Laihia	Oravainen	Veteli
Alavus	Kauhajoki	Lappajärvi	Pedersören kunta	Vimpeli
Evijärvi	Kauhava	Lapua	Perho	Vähäkyrö
Halsua	Kaustinen	Lehtimäki	Pietarsaari	Vöyri
Himanka	Kokkola	Lestijärvi	Seinäjoki	Ylihärmä
Ilmajoki	Korsnäs	Lohtaja	Soini	Ylistaro
Isojoki	Kortesjärvi	Luoto	Teuva	Ähtäri
Isokyrö	Kristiinankaupunki	Maalahti	Toholampi	
Jalasjärvi	Kruunupyy	Maksamaa	Töysä	
Jurva	Kuortane	Mustasaari	Ullava	
Kannus	Kurikka	Nurmo	Uusikaarlepyy	

KESKI-SUOMEN hätäkeskus

Hankasalmi	Kannonkoski	Korpilahti	Multia	Sumiainen
Joutsa	Karstula	Kuhmoinen	Muurame	Suolahti
Jyväskylä	Keuruu	Kyyjärvi	Petäjävesi	Toivakka
Jyväskylän mlk	Kinnula	Laukaa	Pihtipudas	Uurainen
Jämsä	Kivijärvi	Leivonmäki	Pylkönmäki	Viitasaari
Jämsänkoski	Konnevesi	Luhanka	Saarijärvi	Äänekoski

POHJOIS-SAVON hätäkeskus

Iisalmi	Kiuruvesi	Nilsinä	Sonkajärvi	Varpaisjärvi
Juankoski	Kuopio	Pielavesi	Suonenjoki	Vesanto
Kaavi	Lapinlahti	Rautalampi	Tervo	Vieremä
Karttula	Leppävirta	Rautavaara	Tuusniemi	
Keitele	Maaninka	Siilinjärvi	Varkaus	

POHJOIS-POHJANMAAN JA KAINUUN hätäkeskus

Alavieska	Kestilä	Nivala	Pyhäjärvi	Suomussalmi
Haapajärvi	Kiiminki	Oulainen	Pyhäntä	Taivalkoski
Haapavesi	Kuhmo	Oulu	Raahe	Tyrnävä
Hailuoto	Kuivaniemi	Oulunsalo	Rantsila	Utajärvi
Haukipudas	Kuusamo	Paltamo	Reisjärvi	Vaala
Hyrnsalmi	Kärsämäki	Piippola	Ristijärvi	Vihanti
Ii	Liminka	Pudasjärvi	Ruukki	Vuolijoki
Kajaani	Lumijoki	Pulkki	Sievi	Yli-Ii
Kalajoki	Merijärvi	Puolanka	Siikajoki	Ylikiminki
Kempele	Muhos	Pyhäjoki	Sotkamo	Ylivieska

LAPIN hätäkeskus

Enontekiö	Kittilä	Posio	Savukoski	Utsjoki
Inari	Kolari	Ranua	Simo	Ylitornio
Kemi	Muonio	Rovaniemen mlk	Sodankylä	
Kemijärvi	Pelkosenniemi	Rovaniemi	Tervola	
Keminmaa	Pello	Salla	Tornio	

POHJOIS-KARJALAN hätäkeskus

Eno	Kesälahti	Liperi	Pyhäselkä
Ilimantsi	Kitee	Nurmes	Rääkkylä
Joensuu	Kontiolahti	Outokumpu	Tohmajärvi
Juuka	Lieksa	Polvijärvi	Valtimo

SAIRAANKULJETUS- JA ENSIHOITOPALVELUN TEHTÄVÄLUOKAT

ELS-Geofis hätäkeskustietojärjestelmän tehtäväluokat

- sairaankuljetus ja ensihoito

Hätäkeskus käyttää tehtävien luokitteluun tehtäväluokkaluetteloa, joka on yhteinen kaikille hätäkeskustoimintaan osallistuville yksiköille. Luokittelu otetaan käyttöön hätäkeskuksissa vaiheittain ELS-hätäkeskustietojärjestelmän käyttöönoton myötä.

Sairaan kuljetuksen ja ensihoidon hälytysvasteita laadittaessa alueen terveysviranomaisen tulee varmistaa hätäkeskuksessa käytössä oleva tehtäväluokittelu.

20.10.2005

Tehtäväluokkaluettelo alkaa viereiseltä sivulta.

Sairaankuljetus ja ensihoito

7 sairaankuljetus- ja ensihoitotehtävät

- 70 peruselintoiminnan häiriö (peh)
700 eloton (A,B,C)
701 elvytys (A)
702 tajuttomuus (A,B)
703 hengitysvaikeus (A,B,C)
704 rintakipu (A,B,C)
705 peh: muu (äkillisesti heikentynyt yt) (A,B,C)
706 aivohalvaus (A,B,C,D)
- 71 hapenpuute
710 tukehtuminen (B)
711 ilmatie-este (A,B,C)
712 jääminen suljettuun tilaan (A,B,C)
713 hirttyminen, kuristuminen (A,B,C)
714 hukuksiin joutuminen (A,B,C)
- 74 vamma (muu mekaaninen)
741 putoaminen (A,B,C,D)
744 haava (A,B,C,D)
745 kaatuminen (A,B,C,D)
746 isku (A,B,C,D)
747 vamma: muu (A,B,C,D)
- 75 onnettomuus (ei mekaaninen)
751 kaasumyrkytys (A,B,C)
752 myrkytys (A,B,C,D)
753 sähköisku (A,B,C)
754 palovamma (A,B,C)
755 yllämpöisyys (A,B,C)
756 paleltuminen, alilämpöisyys (A,B,C)
- 76 verenvuoto (ilman vammaa)
761 suusta (A,B,C)
762 gyn./urol. (A,B,C,D)
763 korva/nenä (B,C,D)
764 säärihaava/muu (B,C,D)
- 77 sairaus (liittyy löydös)
770 sairauskohtaus (B)
771 sokeritasapainon häiriö (A,B,C)
772 kouristelu (A,B,C)
773 yliherkkyysoireet (A,B,C)
774 muu sairastuminen (C,D)
775 oksentelu, ripuli (C,D)
- 78 sairaus (ilmenee oireena)
781 vatsakipu (A,B,C,D)
782 pää/niskasärky (A,B,C,D)
783 selkä/raaja/vartalokipu (B,C,D)
785 mielenterveysongelma (C,D)
- 79 sairaankuljetustehtävä
790 hälytys puhelun aikana (B)
791 synnytys (A,B,C,D)
793 hoitolaitosiirto (A,B,C,D)
794 muu sairaankuljetustehtävä (D)
796 monipotilastilanne, suuronnettomuus (A)

X ei kuljetusta

- X-0 tekninen este
X-1 kuollut
X-2 terveydentila määritetty, ohjattu poliisin suojaan
X-3 pyydetty kohteeseen muuta apua
X-4 muu kuljetus
X-5 terveydentila määritetty, ei tarvetta ensihoitoon tai hoitotoimenpiteisiin
X-6 potilas kieltäytyi
X-7 potilasta ei löydy
X-8 potilas hoidettu kohteessa
X-9 tehtävän peruutus

Tehtävät joissa ensihoitovaste

0 hengen ja terveyden suojaan kohdistuva tehtävä

- 03 pahoinpitely, tappelu
 - 031 ampuminen (A,B)
 - 032 puukotus (A,B,C)
 - 033 potkiminen, hakkaaminen (A,B,C,D)
 - 034 ekotapa epäselvä (B)

2 liikenneonnettomuudesta tai liikenteestä aiheutuva tehtävä

- 20 tieliikenneonnettomuus
 - 200 muu tai onnettomuuden uhka (A,B,C,D)
 - 202 pieni (A,B,C)
 - 203 keskisuuri (A,B,C)
 - 204 suuri (A)
 - 206 tieliikenneonnettomuus maan alla, pieni (A,B,C)
 - 207 tieliikenneonnettomuus maan alla, keski-suuri (A,B,C)
 - 208 tieliikenneonnettomuus maan alla, suuri (A)
- 21 raideliikenneonnettomuus
 - 210 muu (A,B)
 - 212 pieni (A,B)
 - 213 keskisuuri (A,B)
 - 214 suuri (A)
 - 216 raideliikenneonnettomuus maan alla, pieni (A,B)
 - 217 raideliikenneonnettomuus maan alla, keski-suuri (A,B)
 - 218 raideliikenneonnettomuus maan alla, suuri (A)
- 22 vesiliikenneonnettomuus
 - 222 keskisuuri (A,B)
 - 223 suuri (A)
- 23 ilmaliikenneonnettomuus tai -vaara
 - 231 onnettomuus: pieni (A)
 - 232 onnettomuus: keskisuuri (A)
 - 233 onnettomuus: suuri (A)
 - 234 vaara: pieni (B)
 - 235 vaara: keskisuuri (B)
 - 236 vaara: suuri (B)
- 27 maastoliikenne
 - 271 maastoliikenneonnettomuus (A,B,C)

4 onnettomuus tai vaarallinen tilanne

40 rakennuspallo

- 401 rakennuspallo: pieni (B)
- 402 rakennuspallo: keskisuuri (A,B)
- 403 rakennuspallo: suuri (A,B)

41 liikennevälinepalo

- 412 liikennevälinepalo: keskisuuri (A,B)
- 413 liikennevälinepalo: suuri (A,B)

44 räjähdys/sortuma

- 441 räjähdys/sortuma: pieni (A,B)
- 442 räjähdys/sortuma : keskisuuri (A)
- 443 räjähdys/sortuma : suuri (A)
- 444 räjähdys/sortuma –vaara (B)

45 vaarallisen aineen onnettomuus

- 452 keskisuuri (A,B)
- 453 suuri (A)

48 ihmisen pelastaminen

- 483 ihmisen pelastaminen vedestä (A,B)
- 486 ihmisen pelastaminen puristuksista (A,B)
- 487 ihmisen pelastaminen ylhäältä/alhaalta (A,B)

49 onnettomuustilanne: muu

- 492 onnettomuus maan alla: keskisuuri (A,B)
- 493 onnettomuus maan alla: suuri (A)

Suomen Kuntaliiton ensihoitopalvelun sopimusmalli

Sopijaosapuolet: _____
Palvelun tilaaja: _____
Palvelun tuottaja: _____

Sopimuksen kohde

1 Sopimuksen kohde ja yleinen sisältö

Sopijaosapuolet ovat sopineet ensihoitopalvelun tuottamisesta ja sen edellyttämästä valmiudesta _____ kunnan/ kuntayhtymän terveyskeskuksen toimialueella jäljempänä tarkemmin sovituin ehdoin. Ensihoitopalvelulla tarkoitetaan tässä sopimuksessa kansanterveyslain 14 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua sairaankuljetuksen järjestämistä ja valmiuden ylläpitämistä ja sairaankuljetusasetuksessa (565/1994) tarkoitettua sairaankuljetusta ja ensihoitoa.

Tämän sopimuksen tarkoituksen on ylläpitää valmiutta sovitulla alueella hätäkeskuksen välittämiä ensihoitotehtäviä varten tässä sovitulla tavalla.

Ensihoitopalvelun yksiköllä tarkoitetaan vähintään kahdella (2) tässä sopimuksessa määritellyllä, pätevällä henkilöllä miehitettyä ja varustettua sairaankuljetusajoneuvoa, jota jäljempänä kutsutaan ajoneuvoksi.

Mikäli työtehtäviin katsotaan kuuluvan muutakin kuin ensihoitopalvelun tuottamista, esimerkiksi hoitolaitossiirtoja, siitä sovitaan erikseen.

Terveyskeskus nimeää terveyskeskuksen toiminta-alueelle ensihoitopalvelusta vastaavan lääkärin, jota jäljempänä kutsutaan vastuulääkäriksi.

Perustelu:

Toimialueella tarkoitetaan yleensä terveyskeskuksen omaa toiminta-aluetta. Terveyskeskus voi myös sopia laajemmasta toimialueesta silloin, kun kuntien ja kuntayhtymien kesken on sovittu palveluiden tuottamisesta toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle.

Terveyskeskusten ja sairaaloiden tarvitsemat muut kuljetukset, joissa tarvitaan ensihoitopalvelun yksikön suorittamaa kuljetusta, otetaan huomioon erikseen kohdat 6 Ensihoito ja sairaankuljetusvalmius, 9 Korvaukset, 10 Maksut.

2 *Ensihoitopalvelun ajoneuvo(t) ja niiden varustus*

Palvelun tuottajalla tulee olla liitteessä tarkemmin määritellyt ensihoitopalvelun ajoneuvo/t.

Ensihoitopalvelun ajoneuvojen ja niiden varustuksen tulee tyy-piltään ja tasoltaan olla voimassa olevien määräysten mukaisia ja vastuulääkärin tarkastuksessaan hyväksymiä.

Yksikön hoitovälineistölle ja lääkkeille asetetaan hoitovalmiustasosta riippuvat vaatimukset. Muiden kuin määriteltyjen hoitovälineiden tai lääkkeiden käytöstä on sovittava vastuulääkärin kanssa.

Vastuulääkäri tarkastaa ajoneuvot ja niiden varustukset vähintään kerran vuodessa.

Perustelu:

Kohdassa sovitaan ajoneuvojen vähimmäismäärä. Niiden lisäksi voi olla muita ajoneuvoja, veneitä, moottorikelkkoja jne.

3 *Henkilöstö*

Henkilöstöltä vaaditaan _____ ja/tai pätevyys tai tämän sopimuksen liitteessä mainittu koulutus ja/tai pätevyys. Lisäksi tulee olla ajoneuvon kuljettamiseen oikeuttava ajokortti ja hyvä toiminta-alueen tuntemus.

Tämän lisäksi ensihoidon vastuulääkäri voi kirjallisesti lisätä henkilön oikeuksia ja velvoitteita suorittaa yksilöidysti sovittuja ensihoitoon ja sairaanhoitoon kuuluvia tehtäviä ja toimenpiteitä joko itsenäisesti tai tapauskohtaisesti pyytämällä hoito-ohjeen lääkäriltä.

Henkilöstön tulee noudattaa vastuulääkärin antamia ohjeita.

Tilapäisesti ja pakottavissa olosuhteissa kelpoisuudesta voidaan poiketa toisen henkilön osalta. Näistä on pidettävä tilastoa ja ne tulee esittää vaadittaessa palvelun tilaajalle. Tällaisissa tilanteissa henkilön, joka ei täytä tämän sopimuksen kelpoisuutta, tulee toimia ajoneuvon kuljettajana ja avustavana henkilönä.

4 *Palvelun tilaajan vastuu*

Palvelun tilaaja vastaa:

- 1 Palvelun tilaajan on huolehdittava siitä, että vastuulääkärin yhteystiedot ovat aina molempien osapuolten tiedossa.
- 2 Palvelun tilaaja antaa palveluntuottajille hälytysohjeet ja vastaa niiden ajanmukaisuudesta ja oikeellisuudesta.
- 3 Palvelun tilaaja toimittaa palvelun tuottajalle tehtävän edellyttämät viranomaisten määräykset.

- 4 Palvelun tilaaja toimittaa palvelun tuottajalle ensihoitoa koskevat ohjeet.
- 5 Palvelun tilaaja on velvollinen osallistumaan tässä sopimuksessa mainitun toiminnan kehittämiseen, seurantaan ja valvontaan.

5 *Palvelun tuottajan vastuu*

Palvelun tuottaja vastaa:

- 1 Ensihoitopalvelun ajoneuvon ja sen varustuksen sekä viestijärjestelmänsä toimivuudesta ja toimintakunnosta.
- 2 Sovittua valmiutta ja tasoa varten tarpeellisen henkilöstön palkkaamisesta sekä siitä aiheutuvista velvollisuuksista.
- 3 Sovitun valmiuden ylläpidosta ja tasosta sekä kuljetuksista ja ensihoidosta ja että vastuulääkärin ohjeita noudatetaan.
- 4 Suorittamistaan tämän sopimuksen piiriin kuuluvista tehtävistä palvelun tuottaja on velvollinen antamaan terveyskeskukselle tämän sopimuksen toteuttamiseksi tarpeellisia sekä viranomaisten toimivaltansa rajoissa vaatimia tilasto- ja muita tietoja.
- 5 Muista tämän sopimuksen liitteessä tarkemmin sovitusta velvoitteista ja tehtävistä.
- 6 Palvelun tuottaja ei saa markkinoida toimintaa, joka haittaa tässä sopimuksessa sovittua ensihoitoa.
- 7 Palvelun tuottaja ei voi ilman terveyskeskuksen lupaa tehdä sopimuksia tässä sopimuksessa tarkoitettujen ajoneuvojen käytöstä muiden palvelun ostajien kanssa ajoneuvoille määriteltynä valmiusaikana.
- 8 Palvelun tuottajan yksikkö on velvollinen ilmoittamaan havaitsemistaan äkillisistä valmiustasoon vaikuttavista olosuhteiden muutoksista ja toiminta-alueella muuttuvista riskeistä, kuten yleisötapahtumista jne. alueen terveyskeskuksen ohjeistamalle tai ilmoittamalle taholle.

Perustelu:

Palvelun tuottaja huolehtii ja vastaa sopimuksessa sovitusta asioista sekä kuljetuksista voimassa olevien määräysten mukaisesti.

6 *Ensihoito- ja sairaankuljetusvalmius*

Ensihoito- ja sairaankuljetusvalmius määräytyy tämän sopimuksen ja liitteen määrittelemällä tavalla. Valmius voidaan sopia erikseen välittömän valmiuden ja erikseen sovitun lähtövalmiusajan osalta. Samoin voidaan sopia erikseen lähtövalmiudesta arkipäivinä, aattona ja pyhäpäivinä.

Yksikön asemapaikasta sovitaan ottaen huomioon sovittu valmius.

Välitön lähtövalmius tarkoittaa, että yksikkö on välittömässä valmiudessa toimintavalmiina ja henkilöstö on yksikön läheisyydessä. Muussa valmiudessa yksikkö on sellaisessa valmiudessa, että liikkeellelähtö kyetään suorittamaan sovitun lähtövalmiusajan kuluessa hälytyksen vastaanottamisesta.

Pyhäpäivinä pidetään sunnuntaita, kirkollista juhlapäivää, itsenäisyyspäivää ja vapunpäivää. Pyhäpäivän aattona pidetään lauantaita, juhannusaattoja ja jouluaattoja. Päivä alkaa ja päättyy kalenterivuorokauden vaihtuessa.

Perustelu:

Sopimuksessa on sovittu hälytystavasta ja lähtövalmiusajasta, jolla on merkitystä potilaan tavoitettavuuden kannalta. Lähtövalmiusajalla tarkoitetaan sitä aikaa, joka kuluu hälytystehävän saamisesta yksikön lähtemiseen.

7 Viestintäjärjestelmä

Palvelun tuottaja huolehtii hätäkeskuksen kautta tehtyjen hälytysten vastaanottamisesta. Palvelun tuottaja huolehtii viestilaitteidensa toimivuudesta siten, että yhteys hätäkeskuksen ja liikennöitsijän välillä on aina olemassa ja toimii asianmukaisesti.

Palvelun tuottaja on velvollinen pitämään hätäkeskus ajan tasalla ajoneuvojen sijainnista ja sairaankuljetuksen vaiheista, jotta valmius ei vaarannu.

Viestijärjestelmän hankintakustannuksista vastaa palvelun tilaaja.

Viestijärjestelmästä aiheutuvista viranomaistoiminnan käyttökustannuksista vastaa palvelun tilaaja/tuottaja.

Sopimuksen purkautuessa tai päättyessä palvelun tilaajan omistamat laitteet palautetaan palvelun tilaajalle.

Valmiuden turvaaminen kaikissa olosuhteissa edellyttää aukotonta viestijärjestelmää. Hätäkeskuksen tulee aina olla tietoinen sairaankuljetuksen vaiheista.

Jos palvelun tuottaja hankkii ja vastaa viestijärjestelmästä ja sen ylläpidosta sekä viranomaistoiminnan käyttökustannuksista, voidaan maksaa palvelun tuottajalle erillinen _____ korvaus kuukausittain.

Perustelu:

Ajoneuvot hälytetään yleisen hätänumeron kautta. Muista hälytystavoista, esim. hoitolaitossiirroissa, sovitaan tarkoitukseenmukaisesta menettelystä.

8 Hälytystehtävien suoritus

Palvelun tuottaja suorittaa pyydetty tehtävät hätäkeskuksen suorittaman riskin arvion mukaan.

Tarvittaessa tehtäviin voidaan käyttää palvelun tuottajan muita yksiköitä sopimuksessa mainittujen lisäksi, milloin se on valmiuden ylläpidon kannalta välttämätöntä.

Palvelujen tuottaja vastaa siitä, että hänen palveluksessaan oleva henkilöstö noudattaa annettuja ohjeita ja laatii jokaisesta tehtävästä ensihoitokertomuksen Kelan SV 210- tai vastaavalle muulle lomakkeelle.

Sairaankuljetuksen tulee alkaa tai päättyä terveyskeskuksen toimialueella kuitenkin siten, että kuljetukset paluureitin varrella ovat mahdollisia.

Perustelu:

Terveyskeskuksen toimialueeseen luetaan kuuluvaksi myös sellainen toisen terveyskeskuksen toimialue, jolla terveyskeskus on erikseen sitoutunut järjestämään sairaankuljetuksia. Tällaisista sitoumuksista ja ehdoista terveyskeskus antaa palvelun tuottajalle tarpeelliset tiedot.

Mitä edellä on kuljetuksen alkamisesta ja päättymisestä sanottu, ei koske terveyskeskuksen erikseen määräämiä suostumukseen perustuvia kuljetuksia eikä muun toimivaltaisen viranomaisen kiireellisen pelastustehtävän vuoksi määräämiä kuljetuksia.

9 Korvaukset

Terveyskeskus maksaa palvelun tuottajalle tämän sopimuksen mukaisesta välittömästä ja/tai muusta valmiudesta liitteessä sovitun korvauksen sekä työtehtävistä tämän sopimuksen liitteen mukaiset korvaukset.

Valmiutta voidaan tilapäisesti lisätä olosuhteiden niin vaatiessa. Tästä johtuvista kustannuksista neuvotellaan erikseen. Hälytystehtävistä, joista ei saada korvausta muualta, suorittaa terveyskeskus erikseen sovittavan vuosikorvauksen / asianomaisen viranomaisen vahvistaman taksan mukaisen korvauksen / ei suorita korvausta / suorittaa korvauksen _____ perusteen mukaan.

Ensihoitopalvelun yksiköissä tarvittavat lääkkeet, nesteet ja kertakäyttötarvikkeet välitetään palvelun tuottajalle erikseen sovitulla tavalla korvausta vastaan / korvauksetta, josta sovitaan liitteessä.

Perustelu:

Paikallisesti sovitaan, millä perusteella peruuntuneet kuljetukset korvataan silloin, kun niitä ei korvata sairausva-

kuutuslain, muun lain tai sopimuksen nojalla. Mikäli niistä maksetaan vuosikorvaus/ kuukausikorvaus/kertakorvaus, tämä suoritetaan valmiuskorvauksesta erillisenä.

10 *Maksut*

Terveyskeskuksen maksettavaksi lainsäädännön tai muulla perusteella jäävistä ja terveyskeskuksen ostamista kuljetuksista aiheutuvat kustannukset maksetaan palvelun tuottajalle laskutuksen mukaan kuukausittain / kuljetuksen jälkeen / neljännesvuosittain.

Jos muusta ei ole sovittu, kuljetuksista palvelun tuottaja voi periä enintään sairaankuljetuksesta vahvistetun asetuksen mukaisen maksun.

Perustelu:

Tässä kohdassa voidaan sopia mm. terveyskeskusten ja sairaanhoitopiirien tarvitsemista muista kuljetuksista (hoitolaitossiirrot).

11 *Valvonta*

Terveyskeskus valvoo tämän sopimuksen noudattamista ja valvontatehtävässään sillä on oikeus ja velvollisuus tarkastaa hälytysjärjestelmä, sovittu palvelutaso, valmius, varusteet, kuljetusten ja ensihoidon asianmukaisuus ja terveyskeskukselle osoitettu laskutus sekä arvioida ensihoitohenkilöstön ammattitaitoa.

Perustelu:

Terveyskeskus voi tarvittaessa arvioida ensihoitopalvelun toimivuutta yhteistyössä sairaanhoitopiirin kanssa.

12 *Vaitiolovelvollisuus ja korvausvelvollisuus sekä ammattieettiset velvollisuudet*

Tämän sopimuksen mukaista henkilöstöä ja toimintaa soveltuvin osin sitoo laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994), laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992), pelastuslaki (468/2003), julkisuuslaki (621/1999), henkilötietolaki (523/1999) ja muu lainsäädäntö. Erityisesti palvelun tuottajan on huolehdittava salassa pidettävien asioiden hoidosta ja henkilöstönsä vaitiolovelvollisuudesta.

Sairaaankuljetustoiminnassa mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen osalta sovelletaan potilasvahinkolakia (586/1986). Pelastuslain mukaisessa toiminnassa aiheutuvien vahinkojen osalta noudatetaan pelastuslakia (468/2003) ja vahingonkorvauslakia (412/1974).

Palvelun tuottaja velvoittaa ensihoitohenkilöstöstään muutkin kuin terveydenhuollon ammattihenkilöt noudattamaan terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammattieettisiä velvollisuuksia.

Tämän sopimuksen mukaisesta toiminnasta syntyvien potilasasiakirjojen käsittelyssä, luovuttamisessa, säilyttämisessä ja hävittämisessä noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetusta (99/2001) potilasasiakirjojen laatimisesta sekä niiden ja muun hoitoon liittyvän materiaalin säilyttämisestä sekä potilaslain ja henkilötietolain säännöksiä.

Perustelut:

Ensihoidosta ja sairaankuljetuksesta kertyvät potilastiedot (esimerkiksi ensihoitokertomus SV 210 -lomake, EKG-nauha) ovat arkaluonteisia ja salassa pidettäviä henkilötietoja. Niiden käsittelyssä, luovuttamisessa, säilytyksessä ja hävittämisessä pitää noudattaa erityistä huolellisuutta.

Palvelun tilaajalla on velvollisuus huolehtia siitä, että potilasasiakirjoja hoidetaan tietosuojasäädösten mukaisesti.

13 Ensihoitopalvelun vastuuhenkilöt

Terveyskeskus ilmoittaa palvelun tuottajalle kulloisenkin ensihoidon vastuulääkäriin. Jollei sitä ole määrätty, vastuulääkäriä on terveyskeskuksen vastaava lääkäri.

Palvelun tuottaja ilmoittaa terveyskeskukselle oman vastuuhenkilön/t. Tällä vastuuhenkilöllä tulee olla tehtävän menestykselliseen hoitamiseen soveltuva koulutus ja riittävä käytännön kokemus.

14 Hälytysohjeet

Terveyskeskus antaa palvelun tuottajalle ja hätäkeskukselle ohjeet ensihoitopalvelujen toteuttamisesta. Tämän sopimuksen liitteenä ovat terveyskeskuksen antamat hälytysohjeet. / Hälytysohjeet toimitetaan myöhemmin.

Palvelun tuottajalle ohjeiden muutoksista aiheutuvista lisäkustannuksista tai vähennyksistä ja niiden korvaamisesta tai hyvittämisestä sovitaan erikseen.

Perustelut:

Terveyskeskuksen tulee tiedottaa hätäkeskukselle terveyskeskuksen sopimista ensihoitojärjestelyistä alueellaan ja hyvissä ajoin näihin järjestelyihin liittyvistä muutoksista. Tähän kuuluu yksiköiden asemapaikka, hoidollinen taso ja lääkinnällinen johtovastuu.

Hätäkeskuksella tulee olla erilliset ohjeet yksiköiden käytöstä poikkeuksellisissa tilanteissa.

15 Toimipaikka- ja täydennyskoulutus

Terveyskeskus voi järjestää henkilöstölle toimipaikka- ja täydennyskoulutusta joko omana toimintana tai toteuttamalla se yhteistyössä

sairaanhoidopiirin tai muun koulutuspalveluja tuottavan tahon kanssa.

Palvelun tuottaja on velvollinen määräämään henkilöstönsä tällaiseen koulutukseen, mikäli koulutus liittyy tämän sopimuksen tarkoitamaan toimintaan kuten esimerkiksi suuronnettomuusharjoituksiin. Palvelun tuottajalle koulutuksen aiheuttamista lisäkustannuksista ja järjestelyistä on sovittava erikseen.

Koulutuskustannuksia ovat myös koulutuksen suunnittelun ja sen arvioinnin aiheuttamat kustannukset.

16 *Neuvotteluvollisuus*

Lainsäädännön, ohjeiden, järjestelmien tms. muutoksista, ajoneuvo- ja kalustonormistojen vaatimista muutoksista sekä henkilökustannusten muutoksista ja näiden palvelun tuottajalle aiheuttamien lisäkustannusten korvaamisesta sopimuskauden aikana on neuvoteltava erikseen sopijapuolen niin vaatiessa.

17 *Sopimuksen voimassaolo*

Sopimus tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200__ ja on voimassa vähintään viisi/___ vuotta. Jos sopimus irtisanotaan, tulee se tehdä elokuun loppuun mennessä ja irtisanominen tulee voimaan seuraavan kalenterivuoden lopussa.

Siitä poiketen, mitä edellä on määrätty, sopimus purkautuu sopimusosapuolten vaatimuksesta ja määräämänä aikana ilman irtisanomisaikaa, jos jompikumpi osapuoli on menetellyt vilpillisesti tai toistuvasti laiminlyönyt sopimusehtojen täyttämisen ja siten vaarantanut valmiuden tai sairauskuljetusten suorittamisen taikka muutoin olenaisesti rikkonut sopimusta. Ennen toimenpiteisiin ryhtymistä on sopimusta rikkovalle osa-puolelle annettava tilaisuus tulla kuulluksi.

Jos sopimus tällä tavoin purkautuu, rikkonut osapuoli suorittaa toiselle osapuolelle sopimussakkoa () euroa vahingonkorvauksena toiselle sopijapuolelle purkautumisesta aiheutuneet välittömät kustannukset.

Tätä sopimusta erikseen allekirjoitettuine liitteineen on tehty kaksi (2) samansanaista kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Paikka ja aika: _____ / ____.

Allekirjoitukset:

LIITTEET

- 1 Sopimuksen liite
- 2 Terveyskeskuksen hätäkeskukselle antamat hälytysohjeet (ei malliohjetta)
- 3 Lääkkeiden toimittaminen (ei malliohjetta)

Tämä liite on osa _____ kunnan/ kuntayhtymän ja _____ nimisen palvelun tuottajan välistä _____. päivänä _____ kuuta 20__ solmittua sopimusta.

1 Ajoneuvot

1.1 Lukumäärä/tyyppi/koko

1.2 Muut vaatimukset

2 Varusteet ja välineistö

2.1 Ohje, jonka vaatimukset varustelun on täytettävä

2.2 Muut vaatimukset

3 Tarkastukset

- 3.1 Ajoneuvot
- 3.2 Varustus
- 3.3 Viestintäjärjestelmä
- 3.4 Henkilöstön pätevyys
- 3.5 Valmius
- 3.6 Sairaankuljetuskertomusten käsittely ja arkistointi
- 3.7 Muut tarkastukset

4 Valmius

Ajoneuvot ovat säännöllisessä valmiudessa ___ / ___ 200__
lähtien seuraavasti:

1) välittömässä valmiudessa

ajoneuvojen lukumäärä	henkilöstön lukumäärä 2 tai useampi	kellonaika
arkisin		
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
pyhäpäivien aattoina		
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
pyhäpäivinä		
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

2) valmiudessa enintään _____ lähtövalmiusajalla

ajoneuvojen lukumäärä	henkilöstön lukumäärä	kellonaika
arkisin		
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
pyhäpäivien aattoina		
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
pyhäpäivinä		
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

3) muut lähtövalmiuteen ja hälytystapaan liittyvät seikat

5 Korvaukset ja maksut

Terveyskeskus maksaa palvelun tuottajalle välittömästi ja/tai muusta valmiudesta sekä työtehtävistä

_____ €/h
_____ €/vrk
_____ €/vko
_____ €/kk
_____ €/vuosi

jokin muu peruste, mikä _____

Peruuntuneista kuljetuksista maksettava korvaus

_____ €/vuosi

jokin muu peruste, mikä _____

Lääkkeistä, nesteistä ja kertakäyttötarvikkeista maksettava korvaus:

Lääkkeet ja nesteet _____ € / ei korvausta

Kertakäyttötarvikkeet _____ € / ei korvausta

6 Vastuuhenkilöt

6.1 Terveyskeskuksen vastuulääkäri _____

6.2 Terveyskeskuksen vastuulääkärin sijainen _____

6.3 Palvelun tuottajan edustaja _____

7 Hälytysohjeet

Tämän liitteen ohessa _____ päivänä _____ kuuta 200__

annetut ohjeet, jotka on allekirjoittanut

_____ terveyskeskuksen

vastaava lääkäri / johtava lääkäri / ensihoidon vastuulääkäri

(nimenselvennys)

8 Muut sovitut seikat

Tätä liitettä on tehty kaksi (2) samansanaista kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Paikka ja aika _____, ___/___ 200__

Allekirjoitukset:

Palvelun tilaaja

Palvelun tuottaja

- 2005:
- 1 Palveluseteli. Käyttöopas kotipalveluun.
ISBN 952-00-1622-8 (nid.)
ISBN 952-00-1623-6 (PDF)
 - 2 Servicesedeln. Användarinstruktioner för hemservice.
ISBN 952-00-1624-4 (inh.)
ISBN 952-00-1625-2 (PDF)
 - 3 Merimiehen lääkärintarkastusohjeet.
ISBN 952-00-1638-4 (nid.)
ISBN 952-00-1639-2 (PDF)
 - 4 Anvisningar för läkarundersökning av sjöman.
ISBN 952-00-1640-6 (inh.)
ISBN 952-00-1641-4 (PDF)
 - 5 Yhtenäiset kiirettömän hoidon perusteet.
ISBN 952-00-1654-6 (nid.)
ISBN 952-00-1655-4 (PDF)
 - 6 Enhetliga grunder för icke-brådskande vård.
ISBN 952-00-1656-2 (inh.)
ISBN 952-00-1657-0 (PDF)
 - 7 Kenelle lyönnit kuuluvat? Kuntaopas pari- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöhön. Vem angår våldet? Kommunens handbok om förebyggande av våld i par- och närrelationer. Toim. Helena Ewalds.
ISBN 952-00-1658-9 (nid.)
ISBN 952-00-1659-7 (PDF)
 - 8 Kiireellinen sosiaalipalvelu. Sosiaalipäivystyksen järjestäminen.
ISBN 952-00-1668-6 (nid.)
ISBN 952-00-1669-4 (PDF)
 - 9 Brådskande socialtjänster. Organisering av socialjour.
ISBN 952-00-1670-8 (inh.)
ISBN 952-00-1671-6 (PDF)
 - 10 HTP-arvot 2005.
ISBN 952-00-1672-4 (nid.)
ISBN 952-00-1673-2 (PDF)
 - 11 HTP-värden 2005.
ISBN 952-00-1674-0 (inh.)
ISBN 952-00-1675-9 (PDF)

- 12 Barnrådgivningen som stöd för barnfamiljer. Handbok för personalen.
ISBN 952-00-1713-5 (inh.)
ISBN 952-00-1714-3 (PDF)
- 13 Turvallisuussuunnitteluopas sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille.
ISBN 952-00-1727-5 (nid.)
ISBN 952-00-1728-3 (PDF)
- 14 Handbok i säkerhetsplanering för verksamhetsenheter inom social- och hälsovården.
ISBN 952-00-1729-1 (inh.)
ISBN 952-00-1730-5 (PDF)
- 15 Eija Kyllönen-Saarnio, Reet Nurmi. Maahanmuuttajanaiset ja väkivalta.
Opas sosiaali- ja terveystalauttamistyöhön.
ISBN 952-00-1742-9 (nid.)
ISBN 952-00-1743-7 (PDF)
- 16 Eija Kyllönen-Saarnio, Reet Nurmi. Invandrarkvinnor och våld.
Handbok för personalen inom social- och hälsovården.
ISBN 952-00-1744-5 (inh.)
ISBN 952-00-1745-3 (PDF)
- 17 Varhaiskasvatuksen liikunnan suositukset.
ISBN 952-00-1793-3 (nid.)
ISBN 952-00-1794-1 (PDF)
- 18 Motionsrekommendationer för förskoleverksamheten.
ISBN 952-00-1795-X (inh.)
ISBN 952-00-1796-8 (PDF)
- 19 Pitkittyvä sairausloma ja työhönpaluu. Opas työnantajille.
ISBN 952-00-1828-X (nid.)
ISBN 952-00-1829-8 (PDF)
- 20 Utdragen sjukledighet och återgång till arbetet. Handbok for arbetsgivare.
ISBN 952-00-1846-8 (inh.)
ISBN 952-00-1847-6 (PDF)
- 21 Pitkittyvä sairausloma ja työhönpaluu. Opas työntekijälle.
ISBN 952-00-1848-4 (nid.)
ISBN 952-00-1849-2 (PDF)
- 22 Utdragen sjukledighet och återgång till arbetet. Handbok for arbetstägare.
ISBN 952-00-1844-1 (inh.)
ISBN 952-00-1845-X (PDF)
- 23 Sairaankuljetus- ja ensihoitopalvelu. Opas hälytysohjeen laatimiseksi.
ISBN 952-00-1850-6 (nid.)
ISBN 952-00-1851-4 (PDF)